

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 4

SAYI : 37

OCAK 1965

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Standardların kontrolünde gitar yol	3
Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu, çalışmaları ve Biz	4 - 5
Portreler	7
Standardlaştirmede boyutların tesbiti	13
Evlerde ve sanayide kullanılan sivilastırılmış petrol gazı tipleri standardı	14-15
Keten yağı ve keten beziri standardı	16-17
Mehtap	18
Iran Standardları Organizasyonu	19
ISO ve IEC haberleri	20
ISO ve Milletlerarası Demiryolları Birliği (UIC)	21
Yurttan haberler	23
Süreli yayınlarla ilgili ISO rekomandasyonları ..	25-26
Summary of Contents ...	27-30

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ocak 1965 tarihinde basılmıştır.

STANDARD

*Sayın Okurlarının
Şeker Bayramını kutlar*

YENİ CİLDE BAŞLARKEN

STANDARD, bu sayısıyla yeni bir cilde başlamış bulunuyor. Üç yıldır yayınlanan derginin üç cildine kısaca bakarsak 1962 yılında 31, 1963 yılında 28 ve 1964 yılında 30 yazarın imzalı yazılarının yayınladığını görürüz. Bu yazarların 1962 de 69, 1963 de 84 ve 1964 de 74 yazı yayınladıkları da kolayca tesbit olunur. STANDARD, «Standard Dünyasından Portreler» olarak 1962 de 24, 1963 de 28 yabancıının portresini vermiş 1964 de yerli standardciların tanıtılmamasına başlanmış ve 15 standardımız tanıtılmıştır. 1965 yılında da standardcilarımızı tanıtacağız.

STANDARD, bazı standard tasarılarını ek olarak vermeği de denemiş 1962 de 3, 1963 de 10 tasarıyı okuyucularına sunmuş, 1964 yılında ise bu yolda bir çalışma olmamıştır. Buna karşılık «Yabancı Standard Kurumları»nı okuyucularına tanıtmaya başlayan dergimiz 1963 yılında 6 ve 1964 yılında da 9 yabancı kurumu tanıtmıştır. Bu tanıma yazıları 1965 yılında da devam edecektir.

Ocak ayı içinde Teknik Kurul toplanmış ve yeni standardlar kabül edilmiştir. Bu standardlar hakkında okuyucularımıza ilerideki sayılarda bilgi vereceğiz.

Alman Standardları Enstitüsü (DNA) eski direktörü Prof. Dr. Zinzen'in ölüüğünü üzüntü ile haber almış bulunuyoruz. Zinzen ile ilgili bir haberi iç sayfalarda bulacaksınız.

STANDARD

SATIN ALACAĞINIZ
MALLARDA

T S

MARKASINI ARAYINIZ

BU ALÂMETİ FARİKAYI TAŞIYAN
MALLAR

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Tarafından Hazırlanıp

Kabul Edilen

STANDARDLARA GÖRE İMAL EDİLMİŞTİR

BU MARKAYI TAŞIYAN MALI

**İNANARAK ALIN
GÜVENEREK KULLANIN**

STANDARDLARIN KONTROLUNDAN ÇIKAR YOL

Faruk A. SÜNTER

TSE'nin standard yapma temposu hızlanmıştır. Her geçen gün bu hızı artırmaktadır. Yakın bir gelecekte memleket hizmetine sunulan «Türk Standardı» sayısı yüzleri bulacaktır.

Bilindiği gibi Türk Standardı yapmak görevi kanunla Türk Standardları Enstitüsüne verilmiştir. Bu standardları uygulama, tarım ve endüstride üretimle uğraşanlara düşer.

Bunların, bu uygulamayı düzenleye, tam olarak yapıp yapmadıklarını ilgili kamu otoritesinin kontrolu sağlar. Standarda uymanıyanlar görülürse bunları yakalamak, adalete teslim etmek ve cezalandırmak yoluna gider.

Demek oluyor ki standard çalışması denilince :

Yapan : Türk Standardları Enstitüsü.

Uygulayan : Tarımda - Üretici, Sanayide - İmalatçı.

Denetleyen : Devletin memur edeceğii kontrol organı

akla gelir ve bu cevapların hepsi bir bütünü olarak bu davaşayı kapsar.

Bugün Türk Standardları Enstitüsü, kuruluş çalışmalarını tamamlanmış ve artık verimli devresine girmiştir. Teknik Kurul her ay en az 5-6 standard kabul etmekte ve bu organa sunulan standard sayısı gittikçe artmaktadır. Bu satırların yazıldığı sırada TSE'ce kabül edilen standard sayısı 185'i bulmuştur. Standard olmak üzere çalışılan konuların sayısı da 200 kadardır.

TSE Standardları bilindiği üzere, ilk safhada ihtiyacı olaraq memlekct hizmetine sunulmaktadır. Bunlardan hizmet standardları, genel olarak bu ihtiyacı durumlarında kalacaklardır. Bunlar teknik alanda çalışan aydınlarımızın aynı metod ve ölçülerini kullanmalarına ışık tutan birer yol gösterici niteliğindedir. Bu standardlardan faydalanan kitlenin aydın oluşu, bir mecburiyet konulmasa bile uygulanmasında hiçbir şüpheye yer bırakmamaktadır.

Tarım ve endüstri standardları için başka bir görüş söz konusu olabilir. Bunları iş alanlarında uygulayacak kişiler, bazı hasis kazanç düşünceleriyle tam olarak uygulamayıabilirler. Standardlara karşı girişilecek böyle bir davranış ise piyasaya sürülen malların istenilen nitelikte olmaması sonucunu verir ve bu sonuçtan, bunları alıp kullanacak büyük vatandaş kitleleri zarar görür.

İste bunun içindir ki büyük halk kitlelerini ilgilendiren standardları hükümet mecburi kılmak zorundadır. Mecburî kılmnan

standardın konusunda üretim yapanlar, kanun zoru altında isteseler de, istemeseler de dürüst çalışmak yolundaki rakiplerine uyumak durumunda olurlar.

Kanunî bir yasak konulunca, artık bu yasağa uyulup uyulmadığının her an araştırılması ve yasağa uymayanlar bulunursa, bunların yine kanunî yollardan doğru yola getirilmesi gereklidir.

Bu görev, yukarıda da belirtildiği gibi, devletin düzenleyeceği bir çalışma alanı içinde yürütülür.

Memleketimizde malların standardlarına uygunluğunu kovuşturmak düzeni, 35 yıl önce kabûl edilmiş yayınlanan 1705 sayılı kanuna dayanır. Bu kanun büyük halk kitlelerinin ihtiyacı veya ihracat maddelerimizin katıksız olarak iyi hazırlanmasını öngören standardların yapılması ve korunmasını sağlayacak tedbirlerin alınması için hükümete yetki tanımaktadır. Kanunun yayınlandığı tarihten II. Dünya Savaşının patlak verdiği güne kadar bu yolda hükümetlerce hazırlanıp denetlenen standardlar sayısı, yarısı tarım, yarısı endüstri alanlarında olmak üzere 25'i geçmemiştir. Böyle sınırlı bir çalışma alanında ise Ticaret Bakanlığı İhracat Kontrolörleri ve Sanayi Bakanlığı Sanayi Müfettişleri yeter ölçüde etkili olabilmışlardır. Oysa, bugün mecburi standardların sayısı merî tüzüklerle beraber 50 yi geçmiş, fakat Devlet murakabe kadrosu o ölçüde artmamıştır. Bu durum, bugün için böyledir. Yarın bu sayı yüzleri bulduğu zaman, denetleme kadrosu noksantılı bugün duyulan ve çok daha önemli olarak çözümü güç bir problem halinde karımıza çıkacaktır. Doğru sunu söylemek gerekirse çıkmıştır bile.

Demek oluyor ki bu problemi simdiden çözümlemek ve her yeni standardın mecburi olarak yürürlüğe girmesiyle beraber otomatik bir şekilde denetleme kadrosunun da meydanına getirilmesini sağlayacak bir sistemi getirmek zorundayız. Devlet bütçesine ve tahsisatına dayanan kadrolarla bu ihtiyacın karşılanması mümkün değildir. O halde bu çözümü başka yerlerde de aramak ve bulmak gereklidir.

Dergimizde de bu konuya zaman zaman değinmiş ve bu alanda özel sektör meslek kuruluşları ile, denetleme ile ilgili Bakanlıkların yakın bir işbirliğini öngören teklifler yapılmıştır. (1)

Bugünlerde konunun yeniden ele alındığını memnunulukla görmekte ve bir an önce çok önemli bu problemin memleket yararına en uygun sonuca bağlanması dilemekteyiz.

(1) Bakınız «Standard» Sayı: 33

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu, Çalışmaları ve Biz

Prof. Haldun GÜRMEN

T.E.K. Genel Sekreteri

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (International Electrotechnical Commission IEC - La Commission Electrotechnique Internationale CEI) Saint-Louis (Amerika) de 1904 Eylülünde toplanan Milletlerarası Elektrik Kongresinde Saint-Louis delegelerinin aldığı bir kararın sonucunda kurulmuştur.

Bu kararda;

«Adlandırma ve elektrik makinelerinin sınıflandırmasında birlik sağlama konusunu incelemek üzere bir temsilciler komisyonu kurmak suretiyle teknik cemiyetler arasında işbirliği sağlama yolunda teşebbüste bulunulmalıdır» deniliyordu.

İlk statü, 1906 da Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu kurulurken hazırlanarak 1908 de kabul edilmiştir. 1948 de hazırlanarak 1949 da kabul edilen statünün yerini ise 1963 de kabul edilen ve halen yürürlükte olan son statü almış bulunmaktadır.

Kısaca «Komisyon» adı ile aynı Milletlerarası Elektroteknik Komisyonunun Fransızca kusatılmış adı CEI, İngilizcesi IEC dir.

Komisyonun amacı elektroteknik ile ilgili milli standardların koordinasyonu ve birleştirilmesini kolaylaştırmaktır.

Bu amaca ulaşma için Komisyon, ele aldığı konulardan milletlerarası alanda imkân oranında sağlanan görüş birliğine dayanan Tavsiyeler (Recommendations) yaymlar.

Bu milletlerarası tavsiyeler, milli komitelerin, yersel koşulların müsaalesi oranında, milli standardları milletlerarası standardlar ile bağdaştırma çabalarına yardımcı olmak amacını güderler.

Komisyon, incelemekte olduğu konular ile ilgili milletlerarası diğer kurumlar ile de işbirliği yapabilir. Nitelik Komisyon, 1947 de Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ile bağlantı kuranın olup bu Kurumun «Elektrik Bölümü» nü meydana getirmiştir.

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonunun çalışmalarına katılmak isteyen bir memleketin Milli Elektroteknik Komitesinin bulunması şarttır. IEC'nin Statüsünü ve buna bağlı çalışma kaidelerini kabul eden milli komiteler, Komisyon'a üye olabilirler. Üyeliğe kabul edilmek için, eski üyelerin yüzde yirmisinden fazlasının aleyhte oy vermemiş olması gereklidir.

Her memleketin ancak bir milli

komitesi bulunur. Komisyon kararlarını ya Konseyde hazır bulunulanların oyu ile, ya da yazışma yolu ile yapılan oylama ile alır. Her milli komitenin bir oyu vardır.

Komisyon çalışmaları :

- a) Konsey
- b) İcra Komitesi
- c) Etüt Komiteleri

tarafından yapılır.

Komisyon İdarecileri :

- a) Başkan
- b) Muhabip
- c) Genel Sekreter

dir.

Komisyon, aşağıdaki kimselerden meydana gelen Konsey tarafından yönetilir :

- a) Komisyon Başkanı
- b) Eski Başkanlar (oy hakları yoktur)
- c) Milli Komite Başkanları
- d) Muhabip (oy hakkı yoktur)
- e) Genel Sekreter (oy hakkı yoktur)

Milli Komite Başkanı yerine yetkili bir temsilci Konsey toplantılarına katılabilir.

Konsey normal olarak senede bir defa toplanır; Başkan veya en az dört Milli Komite Başkanının talebi üzerine arada da toplanabilir.

İcra Komitesi şu kimselerden kuruludur :

- a) Komisyon Başkanı
- b) Eski Başkanlar (oy hakları yoktur)
- c) Konsey tarafından seçilen dokuz Milli Komite Başkanı
- d) Muhabip (oy hakkı yoktur)
- e) Genel Sekreter (oy hakkı yoktur)

Milli Komite Başkanları yerine yetkili temsilcileri İcra Komitesi toplantısına katılabilir.

İcra Komitesi, Konsey tarafından kendisine gönderilen işleri inceler ve bütün kararlarını Konseye bildirir.

Senede enaz bir defa toplantılar, Başkan veya dört üyenin talebi üzrine arada da toplanabilir.

Merkez Bürosunda Genel Sekreter ile birlikte Komisyon'a gerekli personel bulunur. Genel Sekreter, Konsey tarafından tayin edilir ve Konsey ile İcra Komitesinin kararları uygulanır.

Komisyon'un asıl çalışmaları Etüt Komiteleri tarafından yapılır. Her Etüt Komitesi belirli bir konu üzerinde çalışır. Herhangi bir Komite tarafından incelenen konu ile ilgili her milli komite, o Komite

ışmalarına katılabilir. Her Etüt Komitesinin, Konsey tarafından görevlendirilmiş bir Başkanı ile bir Sekreteri bulunur.

Komisyon geliri, milli komiteler tarafından ödenen aidat ile yayınların satış bedeli ve Konseyce kabul edilen diğer kaynaklardan genel bağışlardan ibarettir.

Komisyonun resmi dilleri İngilizce, Fransızca ve Rusçadır.

Komisyon tarafından aşağıdaki dokümanlar ve yayımlar dağıtılr:

1) Toplantı tutanakları ve mali durum raporu,

2) Etüt Komitelerinin çalışmalarına ait dokümanlar,

(Madde 1 ve 2 deki dokümanlar yalnız Milli Komitelere gönderilir.)

3) Senilik raporlar

4) Komisyonun Tavsiyeleri.

Bu tavsiyeler yetkili Etüt Komiteleri tarafından hazırlanır. Yayınlannadan önce milli komitelerin altı aylık incelemesine sunulur. Önemli değişiklikler yapılması gerektiğinde değiştirilmiş teks, bu defa da iki aylık inceleme için tekrar Milli Komitelere gönderilir.

5) Komisyonun Raporları

Etüt Komiteleri tarafından hazırlanan raporlar, bir konu hakkında milletlerarası kâfi bir anlaşmaya varınca kadar, kabul edilmek için Tavsiyelerin tabi tutulduğu işleme tabi tutulurlar.

Amaç, kuruluş ve çalışma tarzı hakkında Statüsünden alınan bu kişi bilgiyi verdikten sonra bizim IEC ile ilgilerimizi gözden geçirelim.

I.E.C ile temasla geçme teşebbüslerinden biri (o tarihlerde başka teşebbüs var mı iddi bilemiyoruz) İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi tarafından yapılmış ve IEC ye üye olabilmek için illi şart olan Milli Elektroteknik Komitesinin yeri tutmak üzere Elektrik Fakültesine bağlı «Türk Elektroteknik Kurumu» adı altında bir Kurum teşkilatı için hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Bu Kurumun Yurdumuzda elektrik enerjisi üretici, taşıyıcı, kullanıcıları ile elektrik malzeme ve teçhizatı imalatçıları, Elektrik Mühendisleri Odası ve elektrik mühendisi yetiştiren eğitim müzeselerinin temsilcilerinden meydana gelen bir Genel Kurul tarafından idaresi düşülmüştür.

Elektrik Fakültesinde bu çalışmaların yapıldığı sıradan, zamanın ilgili Bakanlığı, Yurdumuzda bir Standardlar Enstitüsü kurma çalış-

malarına başlamış, bu çalışmalarını düzenlemek için İsviç'ten gelen bir uzmanı, kurulması düşünülen Standardlar Enstitüsü'nün Elektroteknik ile ilgili cephesi hakkında yaptığı inclemeler sırasında, İ.T.U. Elektrik Fakültesine de göndermişti. Kendisi ile yapılan görüşmelerde Fakülte'deki teşebbüs de bahis konusu olmuş ve IEC ile su veya bu şekilde ilişkili kurmanın gereği te'vid edilmiştir.

Fakülteye bağlı olarak kurulacak Türk Elektroteknik Kurumu'nun hazırlık çalışmaları uzun zaman almış ve bu süre içinde Türk Standardları Enstitüsü bir kanun ile kurdularak çalışmaya başlamıştı.

Standardlar Enstitüsü'nün kuruluş şemasına, IEC'nin Türk üyesi sıfat ve karakterini hizip olacak olan Türk Elektroteknik Komitesinin sokulması sonucu, Fakülte, tesisine bağlılığı Türk Elektroteknik Kurumu'nun statüsünün ilk maddesine konan, IEC'nin Türk üyesi olmak amacını çırpmaya yoluna gitmiştir.

Kısa bir süre sonra Kurum resmen kurulmuş ve yapılan görüşmeler sonunda Türk Standardları Enstitüsü, kendi bünyesinde bulunan Türk Elektroteknik Komitesi dolasıyla IEC'nin Yurdumuzdaki resmi üyesi olmasına rağmen, IEC ile teknik alandaki ilişkileri için Türk Elektroteknik Kurumu ile geniş çapta işbirliği yapmayı kabul etmiştir.

Her iki kuruluşun, Türk Standardları Enstitüsü ve Türk Elektroteknik Kurumunun, yeni kuruluş devrelerinde bulunulşlarının kaçınılmaz sonuçları olan bir takım ihtiyath, çekimeli ve tereddütlü tutumlarına rağmen karsılıklı anlaşılış ve iyi niyet havası içinde yapılan görüşmeler, her türlü yapıcı çalışmalarla imkân sağlayıp bir sonuca vardırılmış durumdadır. IEC ile teknik alanda işbirliğini sağlamak için Türk Elektroteknik Kurumu, IEC'nin Etüd Komitelerine paralel Teknik Komiteler kurmuş ve bunları Elektroteknik Mühendisleri Odasının yanın organı olan «Elektrik Mühendisliği Mecmuası»nın Eylül-Ekim 1960 tarihli 45-46. sayısında Kurum'un yönetmenliği ile birlikte yayınlanmıştır.

O zamandan bu yana olan durumun muhasebesi, bu yazımızın en önemli kısmını teşkil etmektedir.

En başta da belirtildiği üzere, IEC'nin amacı millî standardlar arasında milletlerarası koordinasyon ve benzerliği sağlamak için tavsiye'ler hazırlamaktır. Amaç bu olunca, IEC çalışmaları ile filan veya filan kuruluştan çok Yurdumuzdaki her elektrik mühendisi ve her sanayici teker teker ilgilenebilir ve nitelik standardların önem ve lütümunun çoktan beri idrak edildiği gelişmiş memleketlerde de durum böyledir.

Geri kalmış bir iki memleket hariç, Elektroteknik Standardları, bizzat sanayicilerin kurdukları ve yaşattıkları teşekküler, hatta Millî Elektroteknik Komiteleri tarafın-

dan hazırlanır ve bunlardan lüzumlu görülenler Millî Standartlar Enstitüsü tarafından benimsenerek millî standard kategorisine alınır.

Her sanayici ve mühendisin, kendi çalışma alanındaki standardların yapılması ve uygulanmasında, her seyden önce, maddi menfaat vardır. Bu ihtiyaç duyulunca - ki gelişmiş memleketlerde durum böyledir - her mühendis kendiliğinden veya o mühendisi çalıştırın müessesesinin görevlendirmesi yolu ile standardlar birinci derecede ilgilenir.

Millî standard suuru doğup yerleşirken de ister istemez IEC çalışmalarına katılmak, bunlardan faydalananmaka ihtiyaç ve zarureti kendiliğinden, millî menfaat gereği ortaya çıkar. Dâvanın ruhu bu olunca da Yurdumuzda IEC'ye karşı olan ilgisizlik, hatta inkârcılığın sebebi kosayılıkla anlaşıılır.

Bizde elektroteknik sanayiinin sayıca büyük kısmı, bir gün önce mensuplarının meselâ çorap imal ederken ertesi günü, sîrf daha fazla kazanç imkânını gördükleri için, elektrik malzemesi imal etmeye kalkan ve bu işte mühendisten faydalananmaka söyle dursun mühendisten vebâdan kaçar gibi kaçan, imal etmekleri malzemenin teknik ve emniyet şartlarına uygun kusursuz eşya olmasından çok, piyasa şartlarına uygun olarak biran evvel yüzde yüz kâr ile elden çıkarılmasına gayret edilen silâpruntu olmasından viedan azabı duymayan bir coğulluk teşkil etmektedir. Bu coğullukun menfaati, imalâtın bulanık şartlar altında, kontrollsuz, nizamsız bir şekilde yapılmamasında olduğuna göre, kendiliğinden standard yapmak değil; hattâ standard hazırlama çalışmalarını baltalaması bile tabiidir.

Mühendislerin teker teker standardlar ve bunların hazırlanması ile ilgilenmelerine gelince, standard sunurun yerlesip gelişmediği bir ortamda yetişen mühendisin böyle bir ihtiyacı kendiliğinden keşfedip böyle bir davayı benimsemesi ise ya bir tesadüfe bağlıdır ya da çok uzun zamanın heba olmasını intâq eder.

Mahalli şartlar bu olunca da IEC çalışmaları ile ilgilenmek tabii ki bir fantazi gibi görünür.

Anıca suna da inanıyoruz ki IEC, mühendislik ve sanayi topluluğumuzca lâyîki ile tanınmamaktadır. Bu tanınmamanın sebepleri bâsittir. Aslında imalâtçı kendi imalâtını mükemmelleştirmek ihtiyacı duymamaktadır. Duysa, her seyden önce kendi imalâtı ile ilgili standardların hazırlanmasına çalışacak ve bu, çaba sonunda yolu, ister istemez onu IEC'yi kendiliğinden keşfe götürecektr. Sanayici veya mühendis IEC'yi kendiliğinden keşfedemediğine göre, IEC'yi tanıtacak durumda olan teşekkür kâğıdı veya kimselelerin bunu yapması akla gelebilir. Bu tanıtmayı yapma yolunda gerek Türk Standardları Enstitüsünde gerekse Türk Elektroteknik Kurumunca semeresiz bazı teşebbüsler yapılmıştır; fakat özellikle IEC ile

teknik alanda ilgi kurulmasında büyük sorumluluk payı bulunan Türk Elektroteknik Kurumu, belki de karşısındakilerin anlayacakları şekilde kesif bir propaganda kampanyasına girişmemiş veya bu propaganda, bir kaç yazı ve ilgi görmeyen bir konferanstan ileri gidememiştir.

Bu sebepleki ki, konuyu böyle bir makale ile kamu oyuna sunmayı ve Elektroteknik Mühendisleri Odasının hazırladığı II. Teknik Kongreye bir tebliğ halinde götürmeyi kaçınılmaz bir fırsat ve ödev bildik.

Türk Standardları Enstitüsü, Türk Elektroteknik Kurumu henüz daha kuruluş hazırlıklarını yapmakta olduğu sırada Türk Elektroteknik Komitesini kurmak ve IEC'ye üye olmak suretiyle Elektroteknik Mühendisliği ve Elektroteknik sanayiine büyük hizmette bulunmuştur. Halen IEC'ye on binlerce lira ödemek ve ağır idari münasebetleri yürütütmek suretiyle bu hizmetine devam etmektedir. Türk Elektroteknik Kurumuna, IEC ile teknik alanda işbirliği ödevini tevdi etmekle de, ihtisası hürmet bakımından iyi niyetin azamisini göstermiştir.

Simdi is Türk Elektroteknik Kurumuna düşmektedir. Ancak biraz yukarıda söylendiği gibi IEC çalışmalarına katılmak ve bunlardan faydalananmak, falan veya filan münferit müessesesinin işi olacak kadar küçük veya ciliz bir iş olmayıp ihtisas komiteleri halinde kollektif çalışmayı gerektiren, elektrik mühendisliği ve elektroteknik sahayiiin tümünü içine alan bir dâvâdir.

Bu yazımızda, IEC'nin Etüd Komitelerinin çalışma kurallarına girmeye ne yer ne de zaman kâfi olmadığından sadece IEC'yi amaçları, kuruluşu ve çalışması hakkında fikir vererek tanıtımaya ve IEC çalışmaları karşısında durumumuzu kısaca fakat açık, açık olduğu için de bütün ağırlığı ile ortaya koymaya çalıştık. Fakat buraya kadar söylenenler, tahmin ediyoruz ki, sanayiciler faydalananmaya düşüne durular, elektrik mühendisi meslektaşlarımıza IEC çalışmalarına simiden katılmalarından sağlayacakları faydalara hakkında açık bir fikir vermiştir.

Şu kadardan söyleyelim ki bu çalışmalarla katılmakla, mühendislerimiz, kendi ihtisas alanlarına giren konularda, milletlerarası ortamda bugün için varılan :

- 1 — Terimler;
- 2 — Tarifler;
- 3 — Çizim Semboller;
- 4 — Yazı Semboller;
- 5 — Her türlü elektrik ve elektronik cihazlarında ve malzemelerde aranacak kalite şartları, bu kalitelerin kontrol deneylerinin yapılması, hakkındaki sonuçları gününe takip etmek; hattâ o sonuçlara götüren müzakerelere katılmak suretiyle, toplum olarak sesimizi duyurmak, icabında elektroteknik alanında millî menfaatlerimizi korumak imkânını kazanabileceklerdir.

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYİDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

AYGAZ

AYGAZ BAYİİNE MÜRACAATINIZ

VEYA
MERKEZİMİZDEKİ

471130
471131-471132

NUMARALARA BİR TELEFON ETMENİZ KAFİDİR

KİSMET

Standard — 2

Standard Dünyasından

PORTRELER

Sabahattin Teoman

1914 yılında İstanbul'da doğmuştur. Lise öğrenimini 1935 de İstanbul Erkek Lisesinde, yüksek öğrenimini de 1939 yılında Siyasal Bilgiler Okulunda tamamlamıştır.

1939-60 yılları arasında, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün çeşitli kademelelerinde memuriyet yapan Teoman, son olarak Gelirler Genel Müdürlüğü Müşaviri iken Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne görevine atanmış ve iki yıl bu görevde kaldıkten sonra Sanayi Bakanlığı, Sanayi Dairesi Reisiğine getirilmiştir. Çalışma hayatı boyunca, birçok mali ve ekonomik kanunların hazırlanmasında, uygulanmasında ve Büyük Millet Meclisi çalışmalarında birinci derecede emeği geçmiştir.

Standard hizmeti ile görevli bir Bakanlığın bu hizmeti gören dairesinin âmiri olarak Sabahattin Teoman TSE çalışmaları ile yakın ilgili ve TSE'nin Genel Kurulunda, Teknik Kurulunda üye bulmaktadır. Çalışmaların programlaştırılmasına olduğu gibi, standardların kabulünde de aktif rol oynamakta, değerli fikirleriyle buların gerçekleştirilmesinde büyük yardımları olmaktadır.

1960 yılına kadar, GATT anlaşması ile ilgili milletlerarası toplantılaraya katılan Türk Heyetlerinde devamlı olarak Maliye Bakanlığını; Türkiye ile Ortak Pazar arasındaki anlaşma ile ilgili toplantılar da Sanayi Bakanlığını temsil etmiştir.

Teoman'ın çeşitli meslekî bilimsel ve edebî vazıları ile konferansları memleketimizin kalburüstü ekonomi ve edebiyat dergilerinde yayınlanmıştır.

Muzaffer Uyguner

1923 de Kandıra'da doğmuştur. İlk öğrenimi Kandıra'da, orta öğrenimini İzmit, Sivas ve Trabzon'da tamamladıktan sonra Siyasal Bilgiler Fakültesine girmiştir ve 1945 yılında Mali Bölümü bitirmiştir. Ayrıca 1955 de Ankara Hukuk Fakültesinden de bitirme belgesi almıştır.

Askerlik hizmetinden sonra Ticaret Bakanlığı Müfettiş Muavinliği imtihanını kazanan Uyguner, daha sonra müfettiş olmuş, 1955 de kendi isteği ile ayrılarak, Sanayi Umum Müdürlüğü'nde Sube Müdürü olmuştur. 1957 de Sınai Mülkiyet Müdürü iken, yeni kurulan Sanayi Bakanlığına intisap etmiştir.

Uyguner, bugün Sanayi Bakanlığı Sanayi Dairesi Reis Muavinidir ve standard işlerini yürütmenin kendisine bağlı olması dolayısıyla standard çalışmalarının içinde bulunmaktadır.

TSE çalışmalarına, 1959 da Mezvuat Hazırlık Grubunun kuruluşu ile, bu grubun üyesi olarak katılmış, 132 Sayılı Kanunun hazırlıklarında çalışmış, daha sonra TSE'nin Personel, Bütçe ve Hesap Yönetmeliklerini hazırlamıştır. Genel Kurulda Sanayi Bakanlığı Temsilcisi ve Denetleme Kurulu Üyesidir. Aynı zamanda Mezvuat Hazırlık Grubu Başkanvekili, Yayın Komitesi Başkanı, STANDARD'ın Genel Yayın Müdürü, Terim ve İc Hukuk Teknik Komiteleri Üyesi olarak çalışmaktadır, Teknik Kurul toplantılarına katılmaktadır.

Edebiyat alanında da tanınan Uyguner'in 5 edebî ve 9 meslekî kitabı yayınlanmıştır. Dergimizde de her ay yazıları çıkmaktadır. «Türkiye'de Standardizasyon ve Türk Standardları Enstitüsü» adlı kitabın hazırlayıcıları arasındadır.

Uyguner, çeşitli dis toplantılarında Sanayi Bakanlığını temsil etmektedir.

TSE TEKNİK KURULU 1965 YILININ İLK TOPLANTISINI 27 OCAKTA YAPARAK YENİ STANDARDLARI İNCELEDİ

TSE Teknik Kurulu, 1965 yılının ilk toplantısını 27 Ocak Çarşamba günü yaptı. Gündemde şu konular bulunuyordu :

- 1 — Karo fayans
- 2 — Bağırsak
- 3 — Ses veya gürültünün öznel şiddetinin ifadesi,
- 4 — Bakırların sınıflandırılması,
- 5 — Plastikler, kalıp malzemeleri hacim faktörünün tayini (R—171)
- 6 — Bakır ve bakır合金ası boğuların genişletme (ağzı açma) muayenesi (R—195)
- 7 — Sıvı uzunluk ölçüleri için standard itibar (referans) sıcaklığı (R—1)
- 8 — Süreli yayın adlarının kısaltılmasına ait milletlerarası kurallar
- 9 — Süreli yayınların sunulüş şekli (R—8)
- 10 — Süreli yaynlardaki makalelerin sunulüş şekli (R—215)
- 11 — Bibliyografik tanıtım (R—77)
- 12 — Bibliyografik tanıtma seridi (R—30)
- 13 — Özeti (analiz) ve yazar özetti (R—214)

Gündem incelendiğinde iki özelilik görülür. Bunlardan birincisi gündeme giren maddelerin sayı bakımından çokluğu, ikincisi ise ISO rekomandasyonlarının yer almasıdır. Gündemde niçin ISO rekomandasyonları bulunuyor? Birçokları bu soruya soracaktır. Bilindiği üzere ISO, milletlerarası standard yapımı çaba-

sındadır. Mamül maddeler için bugün milletlerarası standardların yapılması temel olan esasların, ilkelerin milletlerarası planda testibi ve kabulü erken sayılabilir. Bu yüzden, ISO tarafından kabul ve rekomandasyon olarak ilan edilen esasların bize de kabulü, hazırlanacak standardlarda temel ilkelere olarak uygulanması gereklidir. Gündem incelendiğinde, Türk Standardı olarak kabul üçün Teknik Kurul'a getirilen ISO rekomandasyonları bu görüşe uymaktadır. Daha önce de bazı ISO rekomandasyonları getirilmiş ve Teknik Kurul tarafından Türk Standardı olarak kabul olunmuştur.

Gündemin birinci maddesinde yer alan «Karo Fayans» standard tasarısı Sanayi Bakanlığının 23.8.1963 tarihli ve 4/7779 sayılı yazısı üzerine İnşaat Hazırlık Grubu tarafından ele alınmıştır. Bu maksat için MTA'dan Kimya Yüksek Mühendisi Oktay Orhon başkanlığında MTA jeologlarından Mehmet Ayan ile Adnan Kalafatçıoğlu'ndan kurulu Teknik Komite uzun süre çalışmıştır. Tasarının hazırlanmasında DIN 18155, 51065, 51092, 51093, 51095, 52104 ile ASTM C.373-56, C.369-56, C. 372-56, C. 472-58, C. 242-58, C. 482-61-T, C. 484-61-T, C. 485-61-T ve BS 1281-1945 işaretli standardlardan faydalılmıştır. Bunların yanında F. Lipinski'nin «Das Keramische Laboratorium», Berl Lunge'nin «Chemisch-Technische Untersuchungsmethoden», L. Schactzer'in «Keramik Roh- und Werkstoffe Prüfmethoden», R. Newcomb'un «Ceramic

Whitewares» adlı yazıları çalışmada gözönüne alınmıştır. Hazırlanan tasarı, konu ile ilgili kurumlara ve kişilere gönderilmiş, İmar ve İskân, Bayındırılık, Millî Savunma, Bakanlıklar ile İstanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisleri Odası, Sümerbank Genel Müdürlüğü, Çanakkale Seramik Fabrikaları A.Ş., İstanbul, Ankara ve Ege Sanayi Odaları, Yıldız Porselen Sanayii Mütessesesi tarafından ileri sürülen görüşler değerlendirilerek tasarıya son sekil verilmiştir.

Gündemde ikinci madde olarak yer alan «Bağırsaklar» standard tasarısı, Ziraat Hazırlık Grubu tarafından Ticaret Bakanlığının isteği üzerine İstanbul İhracat Başkontrolörüğünden Ziya Orhon'a hazırlanmıştır. Tasarı, hazırlanıktan sonra 20 kurum ve kişiye gönderilmiş olup bunların 14 ü tasarı ile ilgili görüşlerini bildirmiştir. Küçük baş ve büyük baş hayvanların yarı, ya da tam islemmiş bağırsaklarını kapsayan tasarı üzerinde çeşitli görüşler ortaya atılmıştır.

Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu tarafından yapılan çalışmaların ürünü olarak Teknik Kurul'a sunulan ISO rekomandasyonlarının ilki «Ses veya gürültünün fiziksel ve öznel şiddetinin ifadesi» idi. Burada, bu şiddetin ifade şekilleri üzerinde de durulmakta, ses veya gürültünün yükseklik seviyesinin özel derecesi (Fon-Phon), ses veya gürültünün öznel şiddetinin yükseklik skalarının alternatif ifadesi (Son-sone) hakkında bilgi verilmekte, bu son iki fikir arasındaki bağlantılar bir cetvelde gösterilmiştir.

«Bakırların sınıflandırılması» ile ilgili ISO/R—197, çeşitli terimleri ve tanımları da ek cedveller halinde getiren bir belge idi. Üzerinde fazla durulmayan bu belge de TS olarak kabul olundu. Böylece bakır konusunda bir berraklığa varmış oluyoruz.

«Bakır ve bakır合金ası boğuların genişletme (ağzı açma) muayenesi» ile ilgili bulunan 195 sayılı ISO rekomandasyonu da «genişletme» deyiminin «genişletilmesi» olarak düzeltilmesi ile uygun bulundu. Dış çapları 100 mm. (4") ye kadar olan boğulara uygulanacak, boğuların kusurlarının bulunması ve uzayabilme (ductility) özelliğinin tahliki için uygulanacak bu rekomandasyondan büyük faydalalar umulmaktadır.

Gündemdeki «Plastikler kalıp malzemeleri hacim faktörünün tayini» ile ilgili maddede birinci kelime «plastikler» olarak düzeltildi. Reko-

TSE Teknik Kurulu Başkanlık Divanı

mandasyonda ele alınan «metod» kalıp muayenesinin kalıplasmamış durumda zahiri yoğunluğu ile kalıplanmış durumda yoğunluğundan faydalananak hacim faktörünün hesaplanması işlemini açıklamaktadır. Bilindiği üzere «bir kalıp malzemenin hacim faktörünün bilinmesiyle derecelerin (kalıpların) hacimlerinin önceden hesaplanması sağlanır». Henüz gelişen plastik sanayimizin bundan faydalanaçığı muhakkaktır.

Önemli bir standard ise, «Sınai uzunluk ölçülerini için standard itibar (referans) sıcaklığı»larındaki 1 numaralı ISO rekomandasyonu idi. Metin kısaca şudur: «Sınai uzunluk ölçülerini için standard itibar (referans) sıcaklığı 20°C olarak tespit edilmiştir.» Ayrıca not halinde bir açıklama bulunmaktadır.

Gündemin önemli bir konusu, Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubunca getirilen ve süreli yayınların bibliyografik yönü ile ilgili ISO rekomandasyonları idi. Altı rekomandasyondan ibaret olan bu kümenin kabulü ile hem TSE içinde ve hem de dışında önemli bir konu, halledilmiş olmaktadır. Geniş bir tüketici kütlesini ilgilendiren bazı önemli standardlar dururken bu rekomendasyonların standard haline getirilmesinin nedenlerinin ne olduğu sorulabilir ve sorulmuştur da. Teknik Kurul'da bu konu ile birlikte çeşitli konular tartışılmış, bazı yazı hataları düzeltildi ve sonunda «Süreli yayým adlarının kısaltılmasına ait uluslararası kurallar», «Süreli yayýmların sunulú sekli», «Süreli yayýmlardaki makalelerin sunulú sekli», «Bibliyografik tanıtım» «Bibliyografik tanıtma seridi», «Özel (analiz) ve yazar özeti» adlı 4, 8, 215, 77, 30 ve 214 sayılı ISO rekomandasyonlarının gelecek toplantıda oylanması karlaştırıldı.

TSE YÖNETİM KURULUNDU DEĞİŞİKLİK

BİLİMSEL VE TEKNİK ARAŞTIRMA KURUMUNA SEÇİLEN TURHAN İSKİTİN YERİNE BERİN BEYDAĞI GETİRİLDİ

Başbakanlık Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Mühendislik Grubu Sekreterliğine seçilen TSE Yönetim Kurulu üyesi sayın Turhan İskit'in açılan üyeliğe yedek üyelerin başında bulunan sayın Berin Beydağının dâvet olunmuş ve görevine başlamıştır. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Umumi Kâtibi olan Beydagı, bu suretle iki kuruluş arasındaki işbirliğini daha da geliştirmek imkânını bulacaktır.

«STANDARD», her iki değerli yöneticimize yeni görevlerinde de başarılar diler.

Sayın Blachere TSE'deki toplantıda (Başkanın sağında)

Fransa Yapı Bilimsel ve Teknik Merkezi Direktörü G. Blachere TSE'yi Ziyaret Etti

TSE'DE BİR TOPLANTIYA DA KATILAN BLACHERE, ENSTİTÜ HAKKINDA İZLENİMLERİNİ AÇIKLADI

İmar ve İskân Bakanlığındaki müsavirlik çalışmalarında bulunmak üzere Türkiye'ye gelmiş bulunan Fransız Yapı Bilimsel ve Teknik Merkezi Direktörü İnş. Y. Müh. G. Blachere, kardeş Fransız Enstitüsü olan AFNOR'un da çeşitli teknik komitelerinde yer alan bir sahiyet olarak Enstitümüze teknik bir ziyarette bulunmak arzusunu göstermiş ve 14 Ocak 1965 günü gelmiştir.

TSE'nin teknik komite ve arşivlerini barındıran tesisleri ile montaj halinde bulunan lâboratuvarlarını gezen Sayın Blachere'yi TSE Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Sekreteri ve İnşaat Hazırlık Grubu Başkanı ile üyelerinden meydana gelen bir heyet kabul etmiş ve İmar ve İskân Başkanlığı yetkililerinin de hazır bulunduğu bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantı Türk-Fransız Enstitülerinin kuruluş ve çalışmaları, idari ve teknik yönlerden gözden geçirilmiş ve iki taraf için de faydalı uygulamalara yol açacak sonuçlar alınmıştır. Toplantıdan çıkışken izlenimlerini sordduğumuz Sayın Blachere, şunları söylemiştir.

«Toplantıda belirttiğim gibi genç ve yeni bir kuruluş olan Türk Standardları Enstitüsü, bizim gibi bu işin öncülüğünü yapmış eski kuruluş lara bakınca çok şanslıdır. Biz, bugüne varınca kadar pek çok yanlışlıklar yapmak ve onları düzeltmek için yeni kararlar almak talihsızlığına uğradık. Sizler, bütün bu tecrübelere den faydalamp, yalnız ilerde karşı-

niza çıkacak talihsızlıklarla savaşacaksınız. Geçmişin bütün tecrübeinden faydalanza durumundasınız. Bu şansı çok yerinde ve titizlikle kullanılgımızı memnunlukla gördüm. Biz, standardlar gelişirken, ayrı bir organ olan Qualité-France'ı da kurmustuk. Bugün AFNOR'un kalitesi olan NF ile Qualité-France çalışma halinedir. Fransa'da artık anlaşılmıştır ki Qualité-France'ı bu işi yalnız ve yalnız standarda dayanan bir kalite kuruluşuna, yani AFNOR'a vermek en doğru sonuçtur. Bizim halen düzenlemeye çalıştığımız bu konuda da TSE ön almış ve Kalite-Türk'ü bünyesi içinde kurdurmakla isabetli bir yola gitmiştir.»

Sayın Blachere'e teknik hususlardaki izlenimleri hakkında da söllerine bir kağıt kelimelerini rica ettik :

«Sizde de teknisyenler, bizde olduğu gibi kolay anlaşamıyorlar. Beni bazı problemlerde hakem yaptıklar. Orada da belirttiğim gibi, millî standard, memleket endüstrisinin verdiği seviyede kalmalı ve millî ekonomi unsuruna çalışmalarda yer verilmeli.»

Haber aldığımıza göre, Sayın Blachere, standard hazırlanmasına malzeme temin eden bir kuruluşun başı olarak bu çalışmalarından TSE'yi de faydalandıracagını bildirmiştir. Bu suretle yapılacak işbirliği ve yardımlaşma büyük memnunluk uyandırmıştır.

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK

- ★ «Çift transformatörleri» standard tasarısı ile «Sert gekilmiş alüminyum tel iletkenler» standard tasarımının bütün hazırlıkları tamamlanmış ve mütaleaları alınmak üzere, tasarılar ilgili özel ve kamu sektörü kuruluşlarına gönderilmiştir.
- ★ «Darbe gerilimi» standard tasarısı da mütaleaya gönderilmek üzere çoğaltılmaktadır.
- ★ «Termoplâstik ve lâstik yalıtkanlı yeraltı kabloları» ile «Emniyet transformatörleri» tasarıları üzerinde Hazırlık Grupu çalışmaları devam etmektedir.

KİMYA

- ★ Daha önce hazırlanmış olup, gelen mütaleaların ışığında son şekli verilen «Kösele düz kayışlar» standard tasarısı yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır. Bunun yanı sıra «Mamûl deri» tasarısı üzerindeki çalışmalar da ilerlemektedir.
- ★ Geçen sayımızda başladığını bildirdiğimiz «İçme Suları» standard tasarımının hazırlıkları da hızla gelişmektektir. Bu tasarımın tamamlanması ile önemli bir kamu hizmeti başarılı olmuş olacaktır.

MAKİNA

- ★ «Tellerin burma muayenesi» adlı tasarısı tamamlandı. Yakında, çoğaltılarak ilgili yerlere mütaleaya gönderilecektir.
- ★ «Emniyet kemeleri», «Bezli kauçuk V-kayışları» «Sert PVC plâstik borular» ve «Ham demirler (pik)» tasarıları Teknik Kurul gündemine alınmıştır.
- ★ İzmir Bölge Sanayi Müdürlüğü'nün ve Sanayi Bakanlığının piyasadaki incelemelerini bir rapor halinde TSE'ye bildirmeleri üzerine TS. 6 «Küçük Su Tesisatında Valfler» adı ile daha önce yayın-

lanmış olan standard, Makina Hazırlık Grupu tarafından revizyon için ele alınmış ve raportörlüğe de Mak. Y. Müh. Feyzi Özil getirilmiştir.

MÜHENDİSLİK

- ★ Teknik Komitelerinde çalışmaları tamamlanan «Bayındırılık ve İmar Konuları Genel Tasnifi», «Fizik bilimlerinde ve teknikte kullanılan matematik işaretleri ve semboller» tasarıları üzerinde Hazırlık Grupu tarafından son hazırlık çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Betonarme hesap esasları», «zeminlerin taşıma gücü» ve «yapı modülü ve yapılarda tolerans» tasarıları ise Teknik Komitelerde hazırlanmaktadır.

ZİRAAT

«Şaraplar»,
«Kasaplık Hayvanları» :

- a — Kasaplık sigır
- b — Kasaplık koyun
- c — Kasaplık kuzu
- d — Kasaplık kulkeçisi
- e — Kasaplık kiloglağı

«Yağlı tohum küspeleri» :

- a — Fındık içi küspesi
- b — Kopra tohumu küspesi
- c — Soya fasulyası küspesi
- d — Yer fistığı tohumu küspesi
- e — Haşhaş tohumu küspesi
- f — Susam tohumu küspesi
- g — Pamuk çekirdeği küspesi
- h — Ayçiçeği küspesi
- i — Keten tohumu küspesi
- j — Küspelerin analiz metodu

standard tasarıları Hazırlık Grupu tarafından tamamlanmış ve ilgili yerlere mütaleaya gönderilmiştir.

TSE Kitaplığına Gelen Yeni Yayınlar

Shell Yayınları :

Türk Standardları Enstitüsü tarafından bundan 3 ay önce istenmiş olan ve sayısı 162 yi bulan Shell yayınları koleksiyonu, şirketin İstanbul'daki merkezi aracılığı ile Londra'dan getirilmiş ve TSE kitaplığına gönderilmiştir.

Petrol endüstrisinin çeşitli sorunları hakkında kitap, broşür ve etüdleri ihtiva eden koleksiyonun bu konuda araştırma yapacak olanlara çok faydalı dokunacağı umulmaktadır.

TSE Kitaplığına Bir Başka Armağan :

Fransız Petrol Normalizasyon Bürosu'nun (Bureau de Normalisation du Petrole) yeni yayımlamış olduğu ve petrol ürünlerinin test metodları ile ilgili tüm Fransız standardlarını bir cilt içinde toplayan «Volume on Petroleum Products Testing Methods» adlı eser, yukarıda adı geçen Büro tarafından gönderilmiştir.

Bu değerli yayım, TSE kitaplığında ilgililerin istifadesine sunulmuştur.

CENTO ülkeleri arasındaki ortak standardlaşturma hazırlıkları

RCD çerçevesinde teknik işbirliği konusu da ele alındı

18.1.1965 günü Dışişleri Bakanlığında, İkinci İktisat Dairesi Müdürü Sayın Nazif Çuhruk'un başkanlığında yapılan toplantıya Ticaret Bakanlığı, MTA ve Türk Standard Enstitüsü temsilcileri Genel Sekreter Veliid İsfendiyar ile Laboratuvar Müdürü Argun Dağcioğlu katılmışlardır.

CENTO ülkeleri arasında bölgesel standardlaştırmayı tahakkuku konusunda daha önce yapılan çalışmaların devamı olarak kabuklu meyveler, ham ve işlenmiş deriler, hali krom cevheri standard çalışmaları ele alınmış, Türk Standardları Enstitüsü temsilcileri tarafından Türk ham deri standardlarının hazırlanmış olduğu, işlenmiş deri standardları hazırlıklarının son safhada bulunduğu, hali standardımızın yayımlanması ve kabuklu meyve standardlarımızın da peyderpey hazırlanmasına devam edildiği açıklanmıştır. Bunlara ek olarak İran, Pakistan ve Türk Delegasyonlarının birar önce yapılması arzuladıkları krom cevheri standarı üzerinde de görüşmeler yapılmıştır. Yine Türk Standardları Enstitüsü temsilcileri tarafından her türlü maden cevherin-

den nümune alma, kimyasal analiz metodları ve fiziksel özelliklerin tayini bakımından standardların yapılabileceği konusunda öne sürülen görüş, MTA temsilcilerince de desteklenmiş ve sonuc olarak bu standardın milli bünyemiz içinde ele alınarak hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Krom cevheri standardının hazırlık çalışmaları TSE'de MTA, Etibank ve Krom Müstahsilleri Komitesinin yapacakları işbirliği ile yürütülecektir.

Dışişleri Bakanlığında yapılan diğer toplantı :

6 Ocak günü ise Dışişleri Bakanlığında, RCD çerçevesi içinde yapılacak teknik işbirliği konusunda bir toplantı düzenlenmiştir.

Bakanlık, İktisadi Devlet Kuruluşu ve Kamu Kurumlarını temsilen 49 kişinin katıldığı toplantı yine Sayın Nazif Çuhruk Başkanlık etmis ve TSE'den de Genel Sekreter Veliid İsfendiyar katılmıştır.

Toplantı sonucunda her kuruluşun, teknik yardım imkânlarını ayrıntılı bir şekilde Ocak sonuna kadar Dışişleri Bakanına bildirmesi kararlaştırılmıştır.

Kutu - poşet emniyet

KİBRİTLERİ

TÜRKAY ENDÜSTRİ VE TİCARET
Anonim Şti. — İstinye

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

**Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları**

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 5

TELGRAF : Kavelkablo - İstanbul
TELEFON : 63 53 20 - 63 53 99

MAMULLERİ

- PLÂSTİK İZOLELİ İÇ VE
DİS TESİSAT TELLERİ
- HATTI HAVAİ TELLERİ
- TELEFON TELLERİ
- SİNYAL ve ZİL TELLERİ
- EMAYE BOBİN TELLERİ
(ϕ 0,10 dan 3 mm ye kadar)

- PLÂSTİK İZOLELİ YERALTı
KABLOLARI
- ANTİGRON KABLOLAR
- P. V. C. GRANÜLLER
- PLÂSTİK BORU ve PROFİLLER
- HER ÇEŞİT SUNİ DERİ
- YER MUŞAMBASI

Standard — 6

Standardlaştırmada Boyutların Tesbiti

Muzaffer UYGUNER

Standardlaştırmmanın temel ilkeinden biri, çeşit çokluğunun mümkün olduğu kadar azaltmaktadır. Sözgeliş, tarimsal ve endüstriyel maddeilerin konulması için bazı kaplar imalini ele alalım. Herçinden önce, kaç tip ve ölçüde kap yapılacağını gerçeğe yakın olarak, lesbit etmek gerekir. Bundan sonra bütün kapların en iyi olarak hangi maddeden, nasıl ve hangi makinalarla üretilileceği düşünülür.

Standard yolu ile çeşitlerin azaltmasında üç ilke üzerinde durulur: Basitleştirme, birörnekleştirmeye, boyutların tesbiti.

Bir sanayide, özellikle eski sanayi kollarında, azaltılması kolayca yapılabilcek çok çeşitli tipler ve ölçüler vardır. Varolan bu durum, basitleştirme (simplification) ve birörnekleştirmeye (Unification) yolu ile giderilebilir. Bilindiği üzere, basitleştirme, gerekli olmayan ve bir ihtiyaçla cevap vermeyen çeşitlerin ayıklanarak gerekli olan çeşitlerin aynen bırakılmasıdır. Böylece, uygulamada birçok kolaylıklar sağlanır, üretim artar. Sözgeliş, takım tezgâhları imal eden bir firma 50 çeşit yağ kullanmaktadır. Yapılan bir incelemede ise 6 çeşit yağın yeter olduğu anlaşıldı. Sonuç olarak 44 çeşit yağ alımı ve depolamasından kurtulmuş olduğu gibi, hangi tezgâh için hangi yağın kullanılması gerektiği gibi düşünme ve yağlamada zaman kaybı da ortadan kalkmış oldu. Radyo ve televizyon imalinde 450 ayrı kontrol düğmesi kullanan bir firma da bunları 30'a indirdi.

Birörnekleştirmeye ise, bir ya da birden fazla çeşitleri birleştirerek çeşitlerin azalmasını sağlayan bir metoddur. Burada, orijinal çeşitler biraz değişikliğe uğrar. Birörnekleştirmeye konusunda gösterilecek en önemli örneğin İngiltere'de Whitworth vidasının birörnekleştirilmesidir.

Basitleştirmenin ve birörneklestirmenin uygulandığı eski sanayi kollarında bazı güzelliklerle karşılaşmak mümkündür. Yeni sanayi kollarında ise, standardların kuvvetinden faydalananak, böylece eski sanayi kollarında karşılaşılan müşkülleri yenmek kabul olunabilir. Yeni sanayi kollarında günün ve geleceğin ihtiyaçlarına göre tahminler yapmak ve bu ihtiyaçlara uygun «seri» ler düzenlemek daha kolaydır. Sözgeliş yeni bir makina bulunduğuunu kabul

etedelim. Bu makinanın imaline geçilirken, gelecekteki de karşılayabilecek şekilde bir kuvvet derecesine göre bir sınıflama yapılmalıdır. Bu yapılrken en küçüğün ve en büyüğünne duyulacak ihtiyaç iyi hesaplanmalı, tüketicinin, istekleri gözönünde tutulmalıdır. Bu makine birçok sanayi alanında kullanılacak ise parçaların değişimelidir, makinanın başka makinaların yerini kolayca alabilir olmasına da dikkat etmek gerekir. Bunun için de makinanın ve parçaların boyutlarının iyi tayin olunması şarttır. Bunların yanı sıra kuvvet serilerinin tayıni de üzerinde hassaslıkla durulması gereken konudur.

Standard sınıfları ile makina serilerinin birçok faydalari bulunmaktadır. Üretim giderleri düşer, bilinen serilerin göre bir makina almak isteyen tüketici çeşitli mamuller arasından isteğine uygun bir seçimi kolayca yapabilir. Teknik gelişmeler sonunda makina modellerinin değişmesi halinde temel seriler genelde uygulanmakta devam eder. Makina parçalarının standartlaşılması da bunların imalini kolaylaştırır.

Boyutların ve serilerin standartlaşılması yeni sanayileşen ülkelerde daha çok önemlidir. Boyutların ve bunlarla ilgili ilkelerin bazı temel ölçülere bağlanarak standartlaşılması, genç sanayilerde ve henüz uygulaması pek az olan sanayi kollarında çok faydalı sonuçlar verir.

Boyutların tesbitinde rasyonelliğe ve produktiviteye de önem verilmelidir. Aksi halde, tesbit olunan boyutlar istenen sonucu vermez. Bugün bir Avrupa ülkesinde kâğıt boyutlarının tesbitinde 2 nin kare kökü esas alınmış, genişlik ve uzunlukta bu «ratio» temel kabul edilmiştir.

Böylece kâğıdı, uzunluk ve genişlik arasında oran içinde küçük parçalara kolayca bölmek kabil olmaktadır. Kâğıtların aynı boyutta olmasının yazmada, göndermede ve dosyalandırma büyük faydalari olduğu herkesce bilinmektedir.

Boyutların tesbitinde en yeni örnek olarak, çelik kiriş serilerinin Hindistan'da bir standard olarak tesbitini gösterebiliriz. Bu tesbit yapılrken ekonomik kullanımın planda tutulmuş, kirişlerin yüklenip taşılanması esas alınmıştır.

Boyutların tesbiti, madde standartları kadar ambalaj standartlarında da önemlidir. Madde ile içine konulacağı ambalaj arasında, küçük ambalajlarla bunların içine konulacağı daha büyük ambalajlar arasında boyutların uygunluğu bakımından bir oranti (ratio) nun bulunması şarttır. Aksi halde, varılması istenen sonuç elde edilemez.

Boyutların tesbiti, özellikle orijinal olarak yapılan standartlarda önemlidir. Boyutların tesbitinde göz önünde tutulması gereken hususlar sunlardır :

- 1 — Boyutlar, herkesin, isteği ne uygun olarak mal seçmesine uygun uzunlukta olmalı;
- 2 — Boyutlara göre yapılacak madde taşınabilir ağırlıkta olmalı;
- 3 — Boyutlar arasında bir oranti bulunmalı;

4 — Boyutlar rasyonelliği ve produktiviteyi artıracak şekilde tesbit olunmalı.

Bunlara daha başka hususlar da eklenebilir. Fakat esas şudur ki, boyutların tesbiti, standart yapımında planda yer alan bir meseledir. Standard, herseyden önce boyutların tesbiti değil midir?

Forum Fikir Meydanı

- Özgürlik içinde devrim için Orta Yol **FORUM**'da
- Aydınların sorularına cevap **FORUM**'da
- Okurların fikirleri için sayfa **FORUM**'da

Yıllık Abone : 22,— TL.

(Öğretmen ve Üniversiteliye 18,— TL.)
Fiyatı 100 kuruş — P. K. 131 — Ankara

Genel dağıtıci : **BATEŞ Bayilik Teşkilatı — İstanbul**

Standard — 3

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

1965
İKİNCİ BASKI

EVLERDE VE SANAYİDE KULLANILAN
SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZI TÜPLERİ
(İki veya üç parçalı)

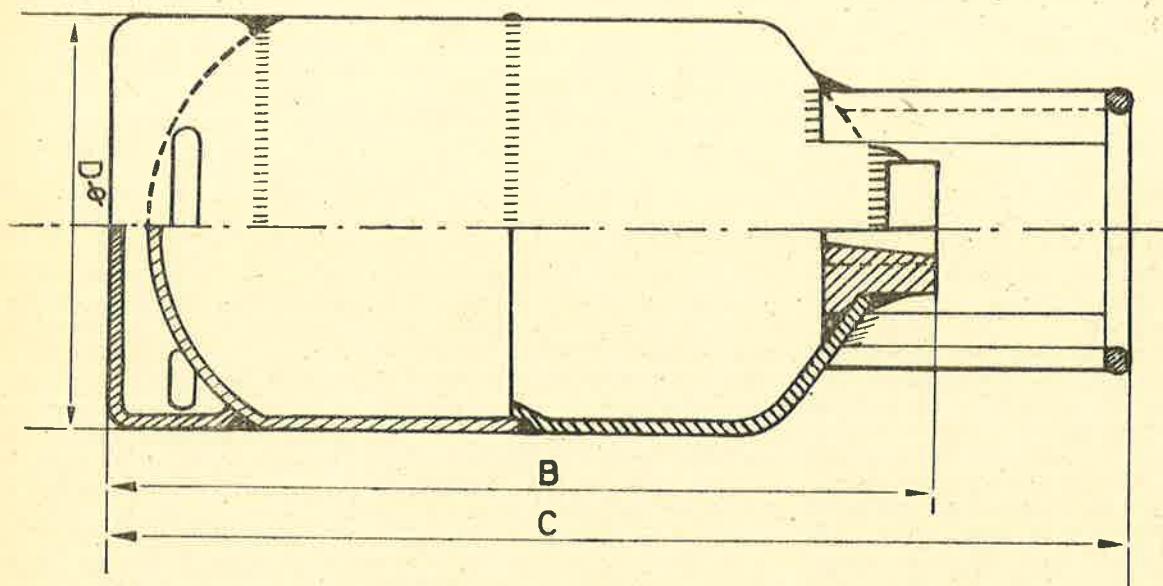
LIQUIFIED PETROLEUM GAS CONTAINERS FOR
DOMESTIC AND INDUSTRIAL USE

TS 55
UDK 621.642

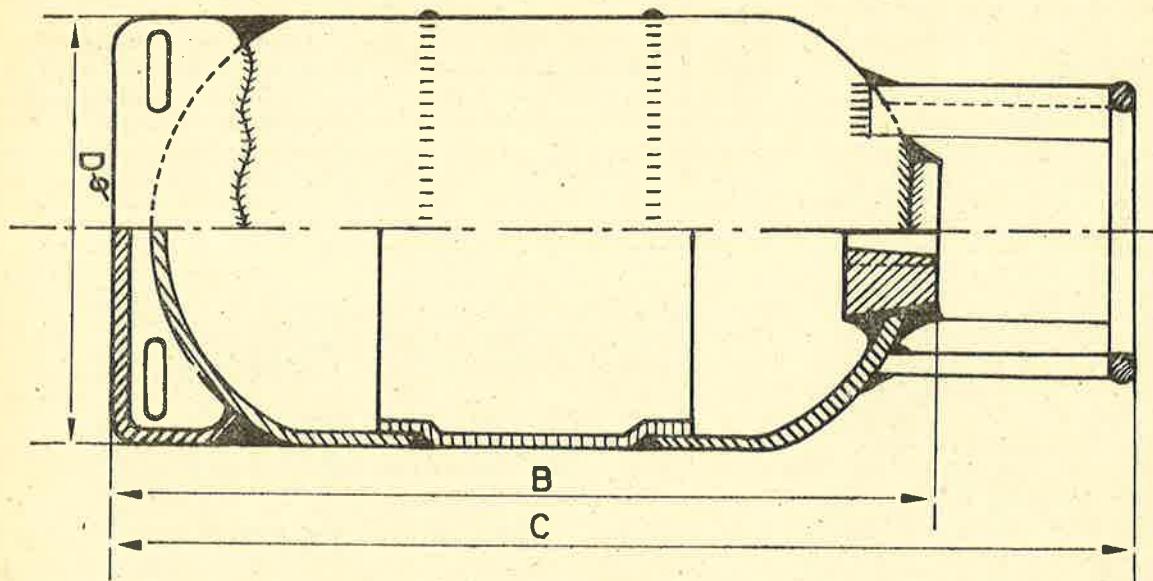
Aşağıdaki krokiler, tüplerin yapılışındaki prensipleri göstermek maksadı ile verilmiştir.

Bu standardda belirtilen hususları yerine getirmek şartı ile başka biçimlerde tüplerin yapılmasına müsaade edilir.

İKİ PARÇADAN

ÜÇ PARÇADAN

YENİ Standardlar

- I -

Evlerde ve Sanayide Kullanılan Sıvılaştırılmış Petrol Gazi Tüpleri Standardı

Feyzi ÖZİL

Makine Yük. Müh.

16 Aralık 1964 günü yapılan teknik Kurul Toplantısında diğer standardlar yanında «Evlerde ve Sanayide Kullanılan Sıvılaştırılmış Petrol Gazi Tüpleri» standardı da kabul edilmiştir. Bilindiği gibi bu standard, 1962 yılında TS. 55 numarası ile de yayınlanmıştı. 1,5 yılı geçen uygulamada, standardın bazı kısımları zorluklar ortaya koymuştu. Bu zorlukların başında sanayicilerin itiraz ettiği tavlama işi gelmektedir. Kaynaklı olarak yapılan tüpler imalat sonunda gerilim giderme tavına tâbi tutulmaktadır. Standardın ilk basılında bu tavlama için sıcaklık 900°C olarak verilmişti. Sanayiciler, tüplerin bu sıcaklıkta biçim değişirebileceğini ileri sürerek bu sıcaklığın yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Durum, TSE nin ilgili organlarına incelenmiş ve ilk standardda verilen bu sıcaklığın yanlış olmayıp açıklaması muhtaç olduğu ortaya konmuştur. İlk Standardda verilen 900°C sıcaklığın, tüplerin yapımında kullanılan çelik saçların normalleştirme tavına tâbi tutulmamış olmaları hali için geçerli sayılması gerekiyordu. Eğer tüplerin yapımında kullanılan saçlar normalleştirme tavına tâbi tutulmuşlarsa kaynaktan sonra tüplerin 600-650°C sıcaklıkta gerilim giderme tavına tâbi tutulması kâfidir. Bu nokta, ilk Standardda küçük bir ek yazı ile açıklanmıştır.

İlk Standardda yapılan bu düzeltme yetmemiş, bu defa da sıvılaştırılmış gazları kullanan bir kısım vatandaşlardan bazı istekler gelmeye başlamıştır. Bu isteklerin başında tüplerin doldurulduktan sonra kullanıcı eline geçinceye kadar mühürlü olarak tutulması gelmektedir. Bunun dışında, tüplerin üzerine bog ve dolu tüp ağırlıklarının yazılması,

tüpelerin fosfatlama işlemine tâbi tutulması gibi hususlar ileri sürülmüştür. Bu istekler karşılığında büyük bir halk kitlesini ilgilendiren bu standardın ele alınarak revizyon'a tâbi tutulması TSE'nin yetkili organlarının karara bağlanmıştır. Yeniden hazırlanın TS. 55 tasarısı, ilgili kuruluşlara ve özellikle sıvılaştırılmış gazları imâl eden ve satan firmalara gönderilerek bu kuruluşların son mü taleaları alınmıştır. Burada su nokta yi minnetle anmak isterim ki, ilgili kuruluşlar, standardın hazırlanmasına yardımcı olacak çok kıymetli bilgiler göndermişlerdir. Bu hizmetlerinden ve işbirliği çabalarından dolayı bütün mütalâea gönderen firmalara TSE adına teşekkürlerimizi sunarız.

Yeni şekli ile Teknik Kurul tarafından kabul edilen standardın bütün isteklere cevap verebileceğini umuyoruz. Zira, iki yıllık uygulamada görülen sakıncaların hepsi giderildiği gibi, tasarı daha açık bir dille kaleme alınmıştır. Standardın sonuna, Türk Standardlarının tabii hakkindaki Nizamname hükümleri gereğince yapılacak murakabeye dair metin de eklenmiştir.

Bu Standardın revizyonu dolasıyla ortaya atılan bir konuya da burada belirtmeyi faydalı bulmaktayım. İleri sürülen istekler arasında, Standarda tüplerin bakımına dair hükümlerin konulması da vardır. Kazaları önlemek amacıyla tüplerin belirli zamanlarda kontrol edilmeleri ve gerekirse su ile basınç deneyine tâbi tutulmaları istenilmektedir. Bu istek yerinde olmakla beraber, bu konunun ayrı bir Standardda ele alınması daha uygun bulunmuştur. Zira sıvılaştırılmış petrol gazi tüpleri,

«Basıncı Kaplar» konusu içindedir. Asetilen, oksijen, havagazı, hava vb. gibi basıncı gazların kapları bir grup içinde ele alınmaktadır. Bu sebeple bütün basıncı gaz kapları için bir tek Standard hazırlanması daha yerinde bir tedbir olacaktır. Bu standardın hazırlanması da programa alımmıştır.

Sıvılaştırılmış petrol gazi tüpleri standardına göre tüplerin üzerinde yazılı olarak bulunacak bilgiler şunlardır :

a) İmalatla ilgili işaretler :

- Tüpü imâl eden firmanın alâmeti farikası veya kısa işaretî,
- İmalat seri numarası,
- Tüpün darası (kg)
- TS işaretî ve numarası.

b) Servisle ilgili işaretler :

- Servis basıncı, (kg)
- Su ile yapılan iile basınç deneyi tarihi,
- Tüpe doldurulan sıvılaştırılmış gazın adı ve ağırlığı, (kg)
- Tüpün su hacmi, (litre).

Gazları kullanan büyük bir vatandaş kitlesini ilgilendiren mühürleme konusu standardda su şekilde ifade edilmektedir: «Tüpler, fabrika veya doldurma istasyonlarında gazla doldurulduktan sonra, alıcının eline geçinceye kadar içlerinden gaz alınmasına imkân bırakmayacak uygun bir usulle güven altına alınmalıdır. Bu usulün seçimi imalatçı veya satıcı için serbestir.»

Kısaca tanıtmaya çalıştığımız bu yeni standardın memleketimize hayırlı ve faydalı olmasını dileriz.

TURK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

EKİM 1964
BİRİNCİ BASKI

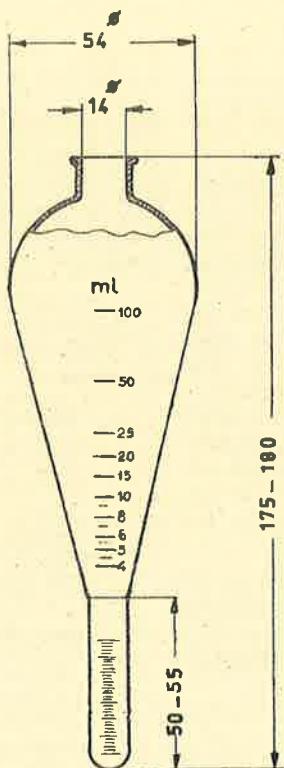
**YÜZEN (SUSPANSİYON) MADDE
MIKTARI TAYİN TÜPÜ**

TUBE FOR DETERMINING SUSPENDED
MATTERS

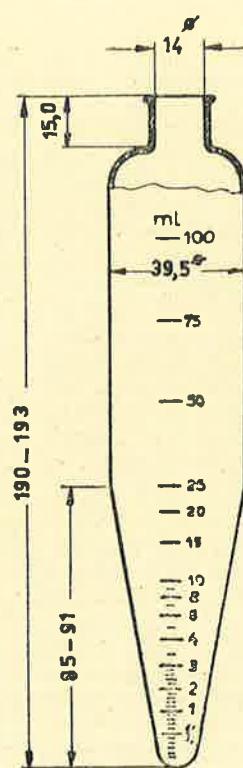
TS. 150/1

UDK. 665.345.4

Ölçüler mm dır

1

2

(Şekil : 1)

Keten Yağı ve Keten Beziri Standardı

Muhittin M. SÖYLEMEZOĞLU

Kimya Yüksek Mühendisi

Bilindiği gibi bitkisel yağlar, kullanma yerlerine göre başlıca iki grupta toplanmaktadır.

1 — Gıda maddesi olarak kullanılan bitkisel yağlar,

2 — Sinaî alanda kullanılan bitkisel yağlar.

Sinaî alanda kullanılan bitkisel yağların en önemlilerinden birini keten yağı teşkil etmektedir.

Boya, vernik, muşamba ve özellikle son yıllarda sentetik reçine üretiminde büyük miktarlarda kullanılan keten yağı ve keten beziri, memleketimizde de bol miktarda üretilmektedir. Memleketimizde son yıllarda ortalama olarak 25.000 ton tıretilen keten yağıının tamamı yurt içinde çeşitli şekilde ve alanda tüketilmektedir.

Keten yağı, keten tohumundan (*Linum Usitatissimum L.*) çeşitli metodlarla elde edilen ve kuruyan bir yağdır. Bu yağ içerisinde, kuruma özelliğini meydana getiren, yağ asitlerinin çeşitli doymamış bağlarıdır. Bunlar, hava oksijenini alarak polimerizasyon sonucunda husule getirdikleri filmlerle yağlar içerisinde özel bir yer alırlar. Keten beziri ise, keten yağına çeşitli fizikal ve kimyasal metodlar uygulamak suretiyle meydana getirilen ve keten yağıının ana karakterini (kuruma özelliği ve film teşkili gibi) daha iyi bir şekilde muhafaza ve temsil eden kuruyan bir yağdır.

Keten tohumunda ortalama olarak yüzde 35-40 oranında keten yağı bulunur. Tohumlardaki bu yağ yoğunlukla pres etmek suretiyle çıkartılır. Elde edilen bu yağa ham keten yağı denir. Özel bir kokuya sahiptir. Havada çabuk bozulur ve renge koyulaşır. Ham halde iken 0.92-0.94 civarında olan özgül ağırlığı oksitleşme ve polimerizasyon sonucu 0.98 e kadar yükselir. İyod indisi yoğunlukta 170-180 arasındadır.

Ham yağ, keten tohumunun kabuğu bulunan kolloid maddelerini de ihtiya eder. Bu kolloid maddelerin bulunması vernik ve boyanın bulunmasına sebep olabileceğiinden yağın rafinasyonu sırasında kursun sulfat, sodyum klorür yahut kalevi maddeler yardımcıla çözürtülmek suretiyle bertaraf edilmektedir. Isıtma suretiyle de bu tip kolloid maddelerin giderilmesi sağlanabilmektedir.

Keten yağıının ve bezirinin kulenanma sırasında oksidasyon olayını

kolaylaştmak ve dolayısıyla kuruma zamanını kısaltmak için katalizör yahut pseudo katalizör olarak bazı maden oksitleri ilâve edilir. Sıkatıcı (kurumayı çabuklaştırıcı maddeler) olarak çoğulukla kursun, mangan, ginko ve kobalt oksitleri ile kobalt naphthenat kullanılmaktadır.

Bu maddeler önce organik peroxitleri meydana getirirler ve bunlar da asıl oksidasyon ve onu takip eden polimerizasyon ürünlerini meydana getirirler. Bu olay ışıkta vukuva gelir ve ultra violet ışık tarafından da çubuklaştırılır. Husule gelen ürünü (*Linoxin*) dış etkilere çok dayanıklı olup mahafazası altında bulundurduğu maddeyi uzun bir süre dış etkilere karşı korur.

İşte yüzlerce yıldır özellikle boya imalinde bu mükemmel özelliğinden faydalanan üzere keten yağı ve beziri kullanılagelmiştir. Muşamba sanayinde kullanılmıştır. Başlığı tarihten itibaren önemi bir kat daha artan keten beziri, bugün boya, vernik, sentetik reçine, matbaa mürrekkebi gibi mamullerin en önemli yapı unsuru olmuştur.

Tabiat laboratuvarında kendiliğinden üreyen keten bitkisinin tohumunda toplanan bu önemli yağ memleketimizde de oldukça bol miktarda üretilmekte ve kullanılmaktadır. Memleketimizde de bir piyasası olan

ve geniş kullanma yeri bulunan keten yağıının standard'ına duyulan ihtiyaç üzerine Türk Standardları Enstitüsü «Keten Yağı ve keten beziri standardı»nı hazırlayarak yayınlamış bulunmaktadır.

Standard'ın hazırlanması sırasında, memleketimizde yetişirilen keten bitkisi tohumundan çıkarılan ham keten yağıının strütür ve kimyasal yapısı (esasen müsaitir) ve heten bezirinin nihai özelliği ile ilgili değerler, bu konuda yayınlanmış bulunan ISO rekomandasyonundaki değerlere uyacak bir seviyede tutulduğandan, Türk keten yağı ve bezirinin yurt dışı piyasalarда da beklenen ilgiyi göreceğine inanılmaktadır. Standartta keten yağı 2 sınıfta ve beziri 2 sınıfta mütalea olunmaktadır. Bu suretle aynı standard yardımıyla esas maddesini keten yağı teşkil etmek üzere 4 ayrı tip kuruyan yağın belirli özellikler dahilinde alınıp satılması ve kullanılması mümkün olabilecektir.

Cok çeşitli kullanma yerleri bulunan keten bezirinin memleketimizde de bundan böyle milletlerarası standardlara uygun özellikleri üretildiğini görmek şüphesiz ki bu işlerle ilgili herkesi memnun edecektir. Keten yağı ve keten beziri standartının memleketimiz üretici ve tüketicilerine hayırlı olmasını dileriz.

İş Adamları

TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

MEHTAP

Dr. Mehmet Ali OKSAL

Tarihimize yer etmiş yeniden düzenlemeye çabalarına bir yenisini daha eklemek üzereyiz. Üç sene önce başlayan çalışmalar sonunda ortaya bir rapor çıktı: Merkezî Hükûmet Teşkilâtı Araştırma Projesi. Daha çok, MEHTAP takma adı ile anılıyor. Bu günde sohbetimizde, kısaca, bu projeden söz açıp bir dileğimize yer vereceğiz.

HİLÂL'in benzi soldukça, ona güç vermek isteyenlerin Batı reçetelerini kullanmaya kalışıklarını tarihten anlıyoruz. Böyle davranışları haklı gösterecek devirler olmuştur. Fakat, bu gün, dertlerimize çareyi artık kendimiz bulabilmeliyiz. Bulabiliyoruz de. MEHTAP, bu açıdan sağlam bir anlayışın müjdecisi olan cesur bir karardır. Çünkü, yerli bir kadronun bilgi ve iyimanına güvenilmiştir. Bu bir şans dahi olsa, biz bunu umut verici mutlu bir olay saymakta yarış. Onun için başarılı olmasını istiyoruz. Yaptıcı tenkit yapabileceklerle iyi bir fırsat. Biz yalnız buna işaret ile yetineceğiz burada.

Plânlı dönemin belki de önceliği en ilerdeki tedbiri MEHTAP iken, onun bu güne kadar bulutların arkasında kalmış olmasını anlamak güç. Fena hava şartları veya ay tutulmaları dışında, onun yüzünü görecek kadar zamanımız oldu. Gönül isterdi ki gözlerimizi kamaştıracak kadar parlak ve bol ışıklarla bir an önce önumüzi aydınlatınsın. Ne ise, geçen fırsatların arsına fazla takılmayalım. Geleceklerle bakalım.

Şu sıralarda bir çok daire ve kuruluşlar proje üzerine eğilmiş, kendilerini ilgilendiren noktalar üzerinde durmaktadır. TSE'nin kaderine etki yapabilecek bazı tavsiyeler var MEHTAP raporunda. Bunlar arasında yalnız bizim değil idarî bilim erbabının da mutabık kalamayıcağı taysiyeler de var. İlgililer ile yapılacak bir müzakere bu hususu kolaylıkla aydınlığa kavuşturabilir. Böylece, TSE'nin bürokratik çarklar arasında can çekişmeye terkedilmesi önlenmiş olur.

Bir devletin yeniden düzenlenme problemi elbetteki çok karmaşık bir seydir. Teşkilâtın

mimarlığını yapanlardan mutlak bir mükemmellik beklemek haksızlık olur. Bazı eksik ve yanlışlıkların yapılabileceği tabiidir. Ancak, bunların düzeltilmesi mümkünür. Nitekim, halen devam eden ayrıntılı çalışmalar sırasında bu değişikliklerin yapılmasına teşebbüs edilebilir.

Teşkilât yapmanın bir ihtisas işi olduğu muhakkak. Buna diyeceğim yok. Ancak, konunun kamu oyuna aktarılacak tarafları da yok değil. MEHTAP'tan kamu oyu payını almalıdır. MEHTAP kamu oyunun desteginden yoksun olmamalı. Kamu oyunun sağ duyusunu MEHTAP'a ayrı bir güç katabilir.

MEHTAP'bir olup-bitti değildir. Her gün yeni şartlarla karşılaşduğumuzda, bunların ona doğru yansyan kısımları bulunabilir. Yeni malzeme ve yeni görüşlere daima yer verecek bir yapıda olduğunu sanıyoruz projenin.

Merkezî Hükûmet Teşkilâtının diğer teşkilât üniteleri ile olan ilişkileri gözünden bulundurulunca, bu ünitelerin rapor ile bağdaşmayan görüşleri ihmâl edilemez. Edilirse, yürütmede aksaklıklar doğar. Bunu önceden görüp, gerekli revizyonları vaktinde yapmak şarttır. MEHTAP'üne eğilen başlara bu imkânların verilmesini, bu bakımdan, yerinde bir tedarîk sunuyoruz.

Üç sene önce başlanan bir projeyi kısa süren bir tartışma süzgesinden geçirmenin pratik bir metodu olsa gerek. İlgililer böyle bir metod sayesinde işlenecek hata ve sevapları bütün millî müesseselere mal etmiş olurlar.

Gözlerimiz MEHTAP ile ilgili çalışmalarla çevrilmiş bulunuyor. Alınacak kararlar Türkiye'nin kaderi ile ilgilidir. Dolayısıle, konu hepimizi ilgilendirmekte. TSE'nin durumuna etki yapabilecek noktalar üzerinde durmalıyız. Müesseseyi tehlikeye sokacak kararların alınmasından önce durumu bir kere daha gözden geçirip standard çalışmalarının emniyetini sağlamalıyız.

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

İRAN STANDARDLARI ORGANİZASYONU (STANDARDS ORGANIZATION OF IRAN - SOI -)

Doğusu :

İran'da standardlaştırma kavramı ve bu yoldaki ilk hareketler 1938 yılında metrik sistemin kabulü ile doğmuştur denebilir.

İran Hükümeti, özellikle tarım ve imalat sanayii alanlarında şiddetle ihtiyaç duyulan standardların yapılması ve geliştirilmesi amacıyla 1952 de bir Organizasyon meydana getirmiştir. 1959 da lâboratuvar tesisleri tamamlanmış; fakat kuruluş kanununun hazırlanması ve İran Parlamentosu tarafından kabulü, ancak 2 Temmuz 1960 da mümkün olabilmisti. Bu tarih, SOI'nun resmî kuruluş tarihidir.

Üyeleri :

SOI bir hükümet kuruluşı olduğundan üyeleri yoktur.

Gelirleri :

Hükümet tarafından sağlanan yıllık gelirleri yüzde olarak şu alanlara harcanmaktadır:

Personel Masrafları	Gelirlerin % 50 si
Genel Ofis Masraf.	Gelirlerin % 40 i
Yayın Masrafları	Gelirlerin % 10 u

Personel ve Kuruluşun Bünyesi :

Direktörlük bürosu, sekreterya olarak çalışır. Lâboratuvarlarda - üçü ziraat ve biri kimya mühendisi olarak - 4 mühendis ve 12 teknisyen görevli bulunmaktadır.

Yapısı :

Ticaret Bakanlığına bağlı resmî bir daire halinde çalışan SOI, İran'daki tek ve resmî standardlaştırma merkezidir. SOI'nun genel politikasından ve yönetiminden sorumlu olan Temsilciler Konseyi, İran'ın meslekî ve bilimsel kuruluşları ile Bakanlıklar temsilcilerinden meydana gelmektedir. 1960 yılı sonunda Konsey'in 7 üyesi bulunmaktaydı. Konsey'e bağlı olarak bir İcra Komitesi ve bir de Mali Komite vardır.

Standard tasarıları, görevli teknik komiteler tarafından hazırlanır ve Konseye sunulur. Konsey, incelemeleri sonunda kabul veya red yetkisine sahiptir.

Görevleri :

SOI'nın görevleri şunlardır :

- 1 — Mamûllerin ve ürünlerin sınıflandırılması ve derecelendirilmesi için gereken incelemeleri yapmak;

- 2 — Üretici, imalâtçı, ihracat ve ithalâtçılara bilimsel ve teknik tavsiyelerde bulunmak;
- 3 — Mamûl ve ürünlerin standardlara uygunluğunu kontrol etmek ve belgeler düzenlemek;
- 4 — Değerli madenlerden yapılan eşyayı muayene etmek, damgalamak ve gerekken belgeyi vermek.

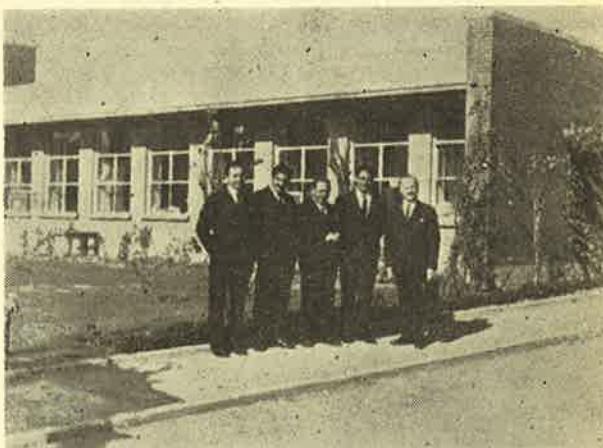
Standardların Yapılması ve Mahiyeti :

Standardlar, diğer ISO üyesi kuruluşlarda olduğu gibi ihtiyarî ve demokratik usullerle hazırlanmaktadır. Teknik Komitelerde yapılan tasarılar, ilgili kuruluşlara mütalâa toplamak için dağıtılmakta ve gelen mütalâalara göre gerirse düzeltmeler yapılmaktadır. Daha sonra Direktörlük kanalı ile Konseye sunulan tasarı burada kabul edilirse ilgili Bakanlığa gönderilir. Hükümet, yaptığı inceleme sonunda standartı «Resmî Standard» olarak yürürlüğe koymabilir; bu takdirde standart bütün kamu idareleri için resmî ve mecburi bir mahiyet kazanır. Özel kişi ve kuruluşlar için sağlık ve emniyet standartları dışında - böyle bir mecburiyet yoktur.

Birimler, semboller, terminoloji, yapı malzemesi, endüstri, tarım mamûl ve ürünleri, test metodları vb. gibi konularda çeşitli standard tasarıları üzerinde çalışmaktadır.

Markası :

Kısaltılmış adı SOI'dır. Bugün için standard markası uygulanmamaktadır.

TSE Başkanı ve Genel Sekreteri, İran Standardları Organizasyonu Yetkililerile (Tahran)

MİLLETLERARASI STANDARDLAŞTIRMA HABERLERİ

ISO

REKOMANDASYONLARI

- ISO R 404—1964 Çelik için genel teknik tesellüm şartları
- ISO R 405—1964 Uçakların traktöre bağlı yerleri
- ISO R 406—1964 Lineer ve angular toleransların kaydı
- ISO R 407—1964 Anestezî ve resusitasyonlarda kullanılan küçük tıbbî gaz tüpleri için boyunduruklu valf bağlantıları
- ISO R 408—1964 Emniyet renkleri
- ISO R 409—1964 Metalik malzeme için Vickers sertlik dereceleri tablolari
- ISO R 410—1964 Düz yüzlerin testlerinde kullanılmak üzere Brinell sertlik dereceleri tablolari
- ISO R 411—1964 Pestositlerde kullanılan genel isimler. Birinci Liste.

GELİŞEN ÜLKELERDE ENDÜSTRİYEL STANDARDLAŞTIRMA

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanının yukarıdaki başlık altında İngilizce olarak yayınlanan eser, bütün millî standard kuruluşlarına gönderilmiş bulunmaktadır.

Bu önemli eserin, bölüm başlıklarını aşağıda okuyucularımıza sunuyoruz :

- Standardlaştırmayı tıkeleri
- Millî Standard Kuruluşları
- Milletlerarası Standardlaştırma Çalışmaları

MAMULLERİN KALİTE KONTROLÜ VE MİLLETLERARASI TİCARET ODASI

Başlıca amacı, dünya ticaretini geliştirmek olan Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) 15 ülke çapında geniş bir inceleme yapmış ve imâlatçı, toptancı, perakendecilerin imâlettikleri veya sattıkları malların kalite kontrollerini ne şekilde yaptıklarını araştırmıştır. Bu arada, standard enstitülerinin, kalite standardları yapmak suretiyle bu alanda oynadıkları önemli roller de inceleme konusu olmuştur.

ICC, bu araştırmaların sonuçlarını içine alan bir broşür yayımlamış bulunmaktadır.

— Fabrika İçi Standardlaştırma Millî Standard Kuruluşları bölümünde, 53 ISO üyesi ülkeden 14 üle alınmaktadır ve bu arada Türk Standardları Enstitüsü hakkında da geniş bilgi verilmektedir.

Endonezya IEC Üyesi Oluyor

Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) na kabulü için müraacaat etmiş bulunan Endonezya'yı Türk Standardları Enstitüsü de des-teklemiştir.

ISO Konseyi Üyesi olarak oyuna alınan TSE olumlu cevap göndermiş bulunmaktadır.

Burma ISO'den Ayrıldı

Haber aldığımıza göre Burma Standardları Kurumu, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtından ayrılmıştır.

Burma Hükümetine bağlı Sinaf Araştırma Enstitüsü'nün standard departmanı olarak çalışan kurum, 1 Ocak 1965 tarihinden itibaren ISO' dan ilişğini kesmiş bulunmaktadır. Böylelikle, kısa bir süre önce Irak'ın kabulü ile 51'e yükselen ISO üyesi ülkelerin sayısı tekrar 50 olmuştur.

1965 MART AYINDA YAPILACAK ISO TOPLANTILARI

15—18 Mart Paris ISO/TC85/SC2

Nükleer enerji/Radyasyondan korunma

23—25 Mart Paris ISO/TC3

Sınırlar ve Geçmeler

23—26 Mart Londra ISO/TC100

Güç nakli ve konveyörler için zincirler ve zincir

Dr. Arthur Zinzen Öldü

Alman Standardları
Enstitüsünün eski direktörü
71 yaşında

Uzun yıllar Alman Standardları Enstitüsünün Direktörlüğünü yapmış olan ve 1963 yılında yaş haddi dolayısıyla emekliye ayrılmış bulunan Profesör Dr. Ing. Arthur Zinzen, 4 Ocak 1965 günü hayatı gözlerini kapatmıştır.

Dr. Zinzen, 1954 yılından, emekli olduğu 1963 Aralığına kadar Almanya'yı ISO Konseyinde temsil etmiş, geniş bilgi ve tecrübesi ile dünya standartlaşdırma çalışmalarına büyük hizmetlerde bulunmuştur.

ISO bünyesi içinde «ISO rekomanadasyonlarının satış şartları ve telif hakları» Komitesinin Başkanlığını yapmış, «Malî Komite», «Direktifler Komitesi» ve «Standardların İndeks Kartları» Komitelerinde üye olarak faydalı çalışmaları olmuştur. Bunların yanı sıra pek çok ISO Teknik Komitelerindeki çalışmalara da katılmıştır.

«STANDARD», milletlerarası standartlaşmanın gelişmesinde büyük emekleri geçmiş olan bu değerli kişinin kaybı dolayısıyla, sonsuz üzüntülerini bildirir.

ISO Ve Milletlerarası Demiryolları Birliği (UIC)

**iki teşkilât arasındaki ilişkiler karşılıklı yardımlaşma
ve işbirliği havası içinde gelişmektedir**

Derleyen :
i. Taner BERKÜN

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ile Milletlerarası Demiryolları Birliği (UIC) arasındaki ilişkiler, karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği havası içinde gelişmektedir. UIC tarafından, çeşitli ISO komiteleri ile işbirliği yapabilmek ve Milletlerarası Standardizasyon Teskilatı ile yeni irtibat kategorileri içinde birlikte çalışmak konularınca açıklanan istekler, olumlu karşılanmış ve kabul edilmiştir.

1963 Mayısında yapılan UIC toplantılarında çeşitli ISO teknik komitelerinin çalışmaları söz konusu edilmiş ve bu komitelerin yapabilecekleri ortak çalışmalar üzerinde durulmuştur. Bu teknik komiteler: ISO/TC 2 - «Civatalar, Somunlar ve teferruati, ISO/TC 7 - «Percinler», ISO/TC 17 - «Çelik» ISO/TC 99 - «Yarı mamül Kereste», ISO/TC 104 - «Hamule Kapları» ve METESCO - «Metallerin Mekanik Testleri Koordinasyon Komitesi» dir. Ayrıca, Haziran 1963 de yapılan Paris toplantıları dolayısıyle, ISO/TC 97 - «Hesap Makinaları ve Enformasyon değerlendirilmesi» Teknik Komisyon ile de işbirliği yapma imkanı bulmuştur.

Bütün bu toplantılarından alınan sonuçlar, ilgili ISO sekreteriyalarına derhal bildirilmektedir.

1964 yılı içinde de aynı konular, UIC toplantılarında ele alınmış ve Mayıs'ta Berlin, Haziranda Stuttgart görüşmelerinin sonuçlarılarındaki dokümanlar ilgili yerlere gönderilmiştir.

Buraya, kadar, UIC'nin ISO'ya gösterdiği ilgi, onunla kurmaya ve geliştirmeye çalıştığı ilişkiler üzerinde dardır. Öte yandan, ISO'nun da çalışmalarında UIC ile işbirliği yapmak durumunda olduğunu görmekteyiz.

Sekreteriyalığını Amerika Birleşik Devletleri'nin yaptığı ISO/TC 42 - «Fotograf» Teknik Komitesinin ca-

ışmalarında bunu izlemek mümkünür.

Hassas fotoğraf malzemelerinin ambalajlarına konacak etiketler konusunda ISO Teknik Komitesinin teklifi ettiği recommandasyonlarla, UIC'nin teklifi üzerine Demiryolları ile Mal Taşıma Milletlerarası Konvensiyonu'nun kabul ettiği esaslar arasında bazı çatışmalar vardı.

Daha sonra, 14 Ekim 1963 tarihinde, bir UIC yetkilisi tarafından 42 numaralı Teknik Komiteye gönderilen mektuptan anlaşılmaktadır ki, UIC'nin bu ambalajlar üzerinde kullandığı «FILMS» kısaltmasının da herhangi bir karışıklığa meydan vermediği görülmekle beraber, ISO'nun teklifi olan «FOTO» ibaresi ile figürlerin kullanılması daha uygun olacaktır. Daha sonra ISO teklifi, Milletlerarası Demiryolu Nakliyatı Komitesine götürülmüş ve oradan, kabul etmeleri için bütün demiryolu idarelerine dağıtılmıştır. Böylece probleme bir çözüm yolu bulma imkânı da doğmaktadır.

Sekreteriyalığını İsrail'in yapmakta olduğu ISO/TC 103 «Ambalaj Ölçüleri» Teknik Komitesinin de UIC ile sürekli bir irtibat kurması kararlaştırılmıştır. Yine aynı şekilde ISO/TC 110 - «Güç veya elle çalışan yük taşıtları» Teknik Komitesi (Sekreteriyası Fransa'dır) ile UIC arasında C kategorisinden bir irtibat kurulmuştur. (1)

Diger ISO Teknik Komiteleri ile UIC arasındaki ilişkiler söyle sıralanabilir :

ISO/TC 43 - «Akustikler» (Sekreteriyası Ingiltere) : UIC, 43 numaralı komiteden, kendisine ilgili dokümanların gönderilmesi şeklinde bir yardım istemiştir.

ISO/TC 37 - «Terminoloji (Principler ve Koordinasyonu» : (Sekreteriyası Avustralya) : Bu komite ile

de C kategorisinden irtibat yürütülmektedir.

ISO/TC 4 - «Bilyali Yataklar» (Sekreteriyası Fransa) : UIC, özellikle bu Teknik Komite ile ilgilenmekte ve Demiryolu bilyali yatakları konusunda uğraşan çalışma grubunda aktif rol oynamaktadır.

ISO/TC 17 - «Çelik» (Sekreteriyası İngiltere) Bu Teknik Komitenin Sekreteriyası, UIC ile sürekli irtibat kurmuştur. Konu ile ilgili bazı UIC spesifikasyonlarının ISO recommandasyonu haline getirilmesi üzerinde çalışılmaktadır.

ISO/TC 97 - «Hesap Makinaları ve Enformasyon Değerlendirilmesi» (Sekreteriyası B. Amerika) : UIC, bu Teknik Komitelerin çalışmalarında geniş ölçüde katılmakta ve özellikle 2, 3, 4 numaralı alt komitelerde aktif rol oynamaktadır. Bunun yanı sıra UIC'nin, «Sibernetiklerin Demiryollarında Kullanılması» üzerinde düzenlenenmiş olduğu Symposium'da ISO da temsil edilmiş ve 97 numaralı Teknik Komitenin çalışmaları sırasında iki organizasyon arasındaki işbirliğinin gerekliliğine bir kere daha parmak basılmıştır.

ISO/TC 104 - «Hamule Kapları» (Sekreteriyası B. Amerika) : UIC, bu teknik komiteye bağlı üç çalışma grubunda devamlı olarak gözlemevi bulundurmaktadır.

- (1) Milletlerarası Organizasyonlar arasında irtibat kategorileri 3 e ayrılmaktadır :
«A» Kategorisi - çalışma programlarının çok büyük bir kısmı hakkında ortak ve etkili bir çalışmaya ifade eder.
«B» Kategorisi - çalışma programlarının özel konuları üzerinde ortak ve etkili çalışma demektir.
«C» Kategorisi - Çalışmaların, ayrı ayrı, fakat aynı yönde olması ve devamlı olarak karşılıklı bilgi vermek şeklindeki irtibattır.

YAYINLANMIŞ STANDARDLARI

No.	Standardın adı	Fiyatı TL.	No.	Standardın adı	Fiyatı TL.
TS. 1	Yarı mamül elektrolitik bakır tel	3	TS. 53	Haşep nümunе alma ve muayene metodları	16
TS. 2	Sert çekilmiş som elektrolitik bakır tel	4	TS. 54	Sabun	13
TS. 3	Örgülü bakır tel	3	TS. 55	Eğerde ve sanayide kullanılacak petrol endüstrisi sıvılabilir hidrokarbur tezzi türpleri	4
TS. 4	El aletlerinden kazmalar	14	TS. 56	Ağac tel direkleri	6
TS. 5	Celik cekic, varyoz ve baskılar	25	TS. 57	Telefon ve telgraf hatlarında kullanılan porselen izolatörler	6
TS. 6	Küçük su tesisatından valfler (musluklar)	27	TS. 58	Fluoresan lâmba balastları	13
TS. 7	Pesel boru ve parçaları	10	TS. 59	Tornavidalar	22
TS. 8	Bergman boru ve parçaları	16	TS. 60	Pensler ve kerpetenler	23
TS. 9	Stalpanzer boru ve parçaları	15	TS. 61	Vida bicimleri (formalar)	23
TS. 10	Kır-döküm pis su boruları	11	TS. 62	Helisel matkap ucları	56
TS. 11	Temper-döküm boru rakkorları (fittingler)	26	TS. 63	Marangoz matkap ucları ve burlular	20
TS. 12	Kursun akümülatör	21	TS. 64	Odun lifi levhalari	3
TS. 13	Kuru pil ve bataryalar	10	TS. 65	Odun lifi levhalari nümunе alma ve muayene metodları	5
TS. 14	Kır-döküm basınçlı borular (savurma ve düşey) ve boru özel parçaları	67	TS. 66	Pompalı gazocağı	39
TS. 17	Yarı sert çekilmiş som elektrolitik bakır tel	4	TS. 67	Pürmüz lâmbaları	27
TS. 18	Yumuşak çekilmiş veya tavlanmış elektrolitik bakır tel	5	TS. 68	Marangoz rendeleri	30
TS. 19	Portland cimentoları		TS. 69	Perno, pim, sıkma kovanları ve gupilyalar	43
TS. 20	Yüksek firm cûruf cimentoları		TS. 70	Yansıtıcı taşınamaz elektrik sobaları	5
TS. 21	Beyaz portland cimentoları	6	TS. 71	Elektrik el ütüleri	8
TS. 22	Moloz bağlayıcı		TS. 72	Yemeklik zeytinyağı	9
TS. 23	Cimento nümunе alma metodu		TS. 73	Ahşap parkeler	5
TS. 24	Cimento teknik muayene metodları	11	TS. 74	Elektrik süpürgeleri	6
TS. 25	Tras		TS. 75	Ev tipi elektrik ocakları	8
TS. 26	Trash cimento		TS. 76	Nominal gerilimi 1000 V'a kadar elektrik hava hatları için porselen izalatörler	9
TS. 27	Tras standartı kireç tozu	6	TS. 77	Depolu elektrikli su ısıtıcıları	10
TS. 28	Tras nümunе alma metodları		TS. 78	Raybalar	50
TS. 29	Tras teknik muayene metodları		TS. 79	Rondellalar, halkalar ve emniyet saçları	36
TS. 30	İnsaat kireçleri		TS. 80	Civata, saplama, tırfon ve somunlar	89
TS. 31	İnsaat kireç nümunе alma metodları	7	TS. 81	Civata anahtarları	58
TS. 32	İnsaat kireç teknik muayene metodları		TS. 82	Pafta lokmaları kılavuzları	36
TS. 33	Kum		TS. 83	Elektrik şebekе gerilimleri	2
TS. 34	Turuncigiller	12	TS. 84	Elektrikli ekmek kızartıcıları	5
TS. 35	Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarда kullanılan yalıtımcı kılıflar ve dolgu maddesi	2	TS. 85	Sığla yağı	3
TS. 36	Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarда kullanılan kâğıt	3	TS. 86	Endüstriyel tip eriyen telli sigortalar	10
TS. 37	Yalıtılmış iletkenlerin muayene metodu	6	TS. 87	Ev tipi elektrikli buz dolapları ve dondurucu dolaplar	12
TS. 38	Yalıtılmış iletkenlerin yapısı	8	TS. 88	Teknik resim	22
TS. 39	Hazır yağıboya	5	TS. 89	Salyangoz	3
TS. 40	Elektrik iç tesisatında kullanılan iki kutuplu fis ve priz	7	TS. 90	Balkık konserve kutuları	36
TS. 41	İç tesisatı kullanılan 250 V. ve 10 ampere kadar elektrik anahatları	8	TS. 91	Ahşap endüstrisinde kullanılan hayvansal tutkalar	6
TS. 42	Seftali	6	TS. 92	Ahşap endüstrisinde kullanılan kazain tutkali	5
TS. 43	Eldokusu Türk hâlları	14	TS. 93	Ahşap endüstrisinde kullanılan sentetik recineli tutkalar	7
TS. 44	Elektrik el lâmbaları	5	TS. 95	Torna kalemleri	49
TS. 45	Rozas	4	TS. 96	Bez düz kayışlar	5
TS. 46	Kontrplâk	4	TS. 97	Kauçuklu düz kayışlar	4
TS. 47	Kontrplâk nümunе alma ve muayene metodları	4	TS. 98	Bezli balata düz kayışlar	3
TS. 48	Findik	15	TS. 100	Elma	5
TS. 49	Yalıtkan serit	4	TS. 101	Sofralık üzüm	4
TS. 50	Busonlu sigorta	10	TS. 102	Basınçlı sıvı iletken asbestli cimento boru ve özel parçaları	13
TS. 51	İgne yapraklı yapı kerestesi	8	TS. 141	Kuru fasulye	5
TS. 52	İgne yapraklı yuvarlak yapı kerestesi	4	TS. 142	Nohut	6
			TS. 143	Mercimek	4
			TS. 144	Sıvı sıkatif (Sıvı kurutucular)	4
			TS. 145	Stilügen (kursun kırmızısı)	3
			TS. 149	Demir ve çelik parçaların koruyucu kaplamaları	7
			TS. 150	Keten yağı ve keten beziri	5

YURTTAN HABERLER

Tanıtıcı Yayınlarında Koordinasyon Sağlanıyor

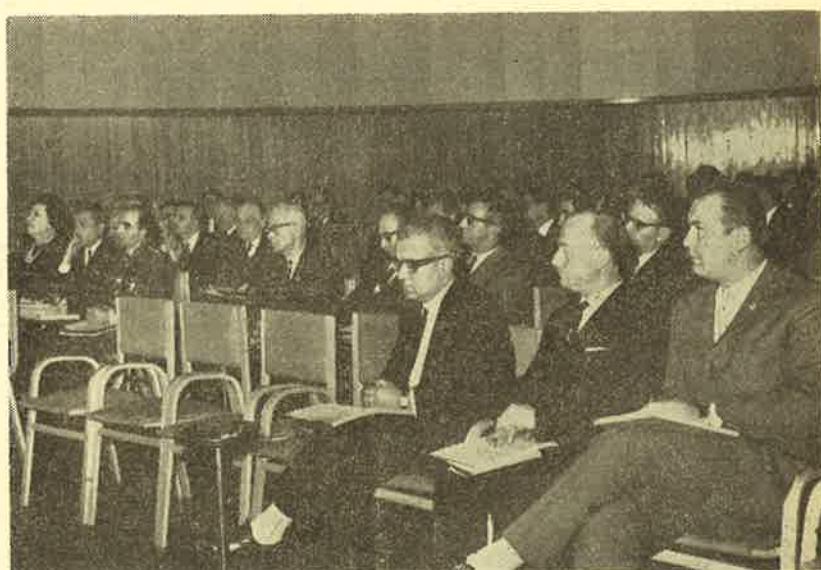
TURİZM ve TANITMA BAKANLIĞININ BU KONUDA DÜZENLEDİĞİ TOPLANTILAR FAYDALI OLDU

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nın «Tanıtıcı Yayınlarında Koordinasyon» u sağlamak amacıyla Bakanlıklar ve çeşitli kuruluşlar Yayın Müdürlerini davet ederek düzenlemiş olduğu toplantılar 21-22 Ocak 1965 günleri İmâr ve İskân Bakanlığı konferans salonunda yapılmıştır.

Toplantılara Türk Standardları Enstitüsünden Genel Sekreter Velid İsfendiyar ile arkadaşımız İ. Taner Berkün de katılmışlardır.

Yurdumuzun tarih, coğrafya, folklor, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri v.b. tüm değerlerini etkili bir şekilde tanıtmak, turizm gelirimizi artırmak ve kalkınmamızı bu yolla çabuklaştırmak bakımından tanıtıcı yayınların arzettiği önem, toplantılar katılan bütün delegeler tarafından belirtilmiş ve bu konuda Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile sıkı işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır.

Türk Standardları Enstitüsü temsilcileri, «Standard» in yurt di-

Toplantıdan bir görünüş (ön sırada TSE temsilcileri)

sında gördüğüraiget ve Enstitütün, necek çeşitli milletlerarası toplantılar, katılan delegelere sağlayacağı ve devamlı oluşу yönlerinden, bu faydalı olacaklarını ifade etmişlerdir.

1965 yıl içinde Türk Standardları Enstitüsü tarafından düzenlene-

cekilen uluslararası toplantılar, katılan delegelere sağlayacağı ve devamlı oluşu yönlerinden, bu konuda da faydalı olacaklarını ifade etmişlerdir.

1965 yıl içinde Türk Standardları Enstitüsü tarafından düzenlene-

cekilen uluslararası toplantılar, katılan delegelere sağlayacağı ve devamlı oluşu yönlerinden, bu konuda da faydalı olacaklarını ifade etmişlerdir.

ELEKTRİK MALZEMELERİ SERGİSİ AÇILDI DİL VE TARİH COĞRAFYA FAKÜLTESİNDEN AÇILAN SERGİ 10 GÜN DEVAM ETTİ

9 Ocak 1965 günü, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi salonunda, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından «Türkiye Elektrik Makinaları, Cihazları ve Malzemeleri İ-

malat Sanayii Sergisi» düzenlenmiştir.

Türkiye'de ilk defa düzenlenen sergiyi Başbakan Sayın İsmet İnönü açmış ve yapılaş törende, Bakanlar, Birlük yöneticileri kalabalık bir davalı topluluğu hazır bulunmuştur.

46 firmadan katıldığı sergide, elektrik makinaları, ev hizmetleri için elektrik makina ve cihazları, elektronik cihazlar, haberleşme cihazları ve malzemesi, lambalar, iç ve dış aydınlatma malzemesi, iç tesisat malzemesi ve yalıtkan iletkenler, kaynak elektrotları ve kaynak makinaları, çeşitli kuvvetli akım elektrik malzeme ve teçhizatı, elektrotitik iletkenler, çelik nüveli alüminyum iletkenler, elektro porselen, emaye teller, yeraltı kablolari, ticari tip elektrik cihaz ve makinaları ve çeşitli hırdavat malzemesi teşhir edilmiştir.

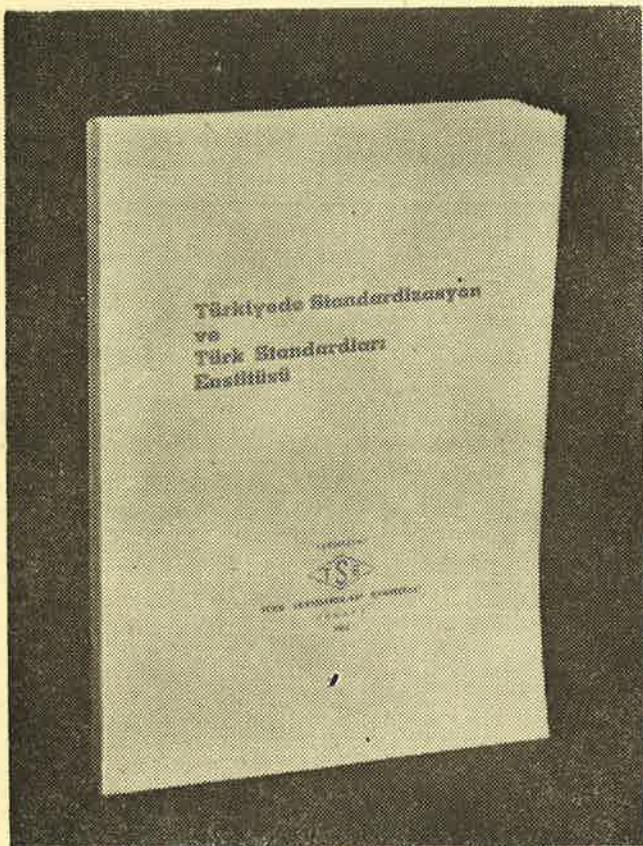
Sergi 19 Ocak günü akşamı sona ermiştir.

Sanayi sergisinde bazı mamuller

TSE'NİN YAYINLADIĞI YENİ BİR ESER

TÜRKİYEDE STANDARDİZASYON VE TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

**Memleketimizde
her zaman başvurulacak
ilk standardizasyon
el kitabı**

**KUŞE KAPAK
BİRİNCİ HAMUR
19 × 27 477 BÜYÜK SAYFA**

FİATI : 30.— T.L.

**BİTMEK ÜZERE OLAN BU
KİTAPТАN ELDE EDİNMEK
İSTİYENLERİN SİPARİŞLE-
RİNİ ÇABUKLAŞTIRMALARI
RİCA OLUNUR. SEVKİYAT,
TSE'YE MÜRACAAT SIRASI-
NA GÖRE YAPILMAKTADIR.**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ, GİRİŞ : Standardizasyon, Anlam ve Kavram, Standardizasyonun Gerekliği, Standardizasyon ve Kalite — **BÖLÜM I :** TSE'den Önce, 1930 Yılına Kadar Memleketimizde Standardizasyon Çalışmaları, 1705 Sayılı Kanun ve Gerekcesi, Mürakabe Tüzükleri ve Uygulamaları, 1705 ve 3018 Sayılı Kanunlar Dışındaki Standard Çalışmaları — **BÖLÜM II :** TSE'nin Doğusu, Ön Çalışmalar, Standardizasyon Sisteminde Değişiklik İhtiyacı, Standardizasyon Uzmanı Mr. STUREN'in Getirilmesi, TSE'ye Doğru TSE'nin İlk Kuruluş Talimatı, Türkiye Odalar Birliğine Bağlı Türk Standardları Enstitüsünün Kuruluşu — **BÖLÜM III :** TSE'nin Gelişmesi, 132 Sayılı Kanundan Önce, TSE'nin İlk Kuruluş Kanunu Tasarısı, Türk Standardlarının Tatbiki Hakkında Nizamname, 132 Sayılı TSE Kuruluş Kanunu Tasarısı — **BÖLÜM IV :** 132 Sayılı TSE Kuruluş Kanunu Yürürlüğe Girdikten Sonraki Durum, Geçis Dönemi — **BÖLÜM V :** Dış Münasebetler; TSE'nin Milletlerarası Kuruluşlarla Münasebetleri — **EKLER :** Kuşe Kâğıt üzerine TSE'nin Gelişimine ait 18 Fotoğraf, II. Sultan Beyazid'in Fotoğrafi ile Birlikte Daha Önce TSE Tarafından Yayımlanan ve Mevcudu Hemen Tükenen **KANUNNAME-I İHTİSAB-I BURSA** Adlı Brosürün Tamamı, Standardizasyonla ilgili kararnameler, nizamnameler v.s.

İsteme adresi : Türk Standardları Enstitüsü — Necatibey Caddesi — Ankara (Ödemeli gönderilir)

Süreli Yayınlarla İlgili ISO Rekomandasyonları

S. Güneyli

Uluslararası Standardlar Teşkilatı (ISO), üye ülkelerde uygulanacak temel standardları tesbit eder. Bunlar birer rekomandasyon olarak yayımlanır. ISO rekomandasyonları arasında altı tanesi «*süreli yayınlar*» ile ilgili olup bunlar Türkçeye çevrilmiş, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) nün 27.1.1964 tarihinde yapılan Teknik Kuruluna getirilmiştir.

Büyük tüketici kütlesinin bekleniği bir çol standard henüz yapılmadan TSE için ikinci derecede olan bu rekomandasyonların Teknik Kurula getirilmesi gereksiz midir? Bunun cevabı söyle olmalıdır: TSE çalışma grupları arasında fikir çalışmalarını yürütürken Mühendislik Hizmetleri Hizmet Grubu bulunmaktadır. Bu grup, mühendislik hizmetleri ile ilgili standardları hazırlarken bir çok çalışmaya yönelik, onları standardlarda göstermek zorunluunu duymuştur. Bunun öbür standard çalışmalarında ve fikir hayatımızda önemli olduğunu görerek mevcut ISO rekomandasyonlarını dilimize aktarır «*Türk Standartı*» haline gelmelerinde fayda görmüştür. Mevcut rekomandasyonların Türk Standardı haline getirilmesindeki kolaylık da bu çalışmada etken olmuştur sanırız. Standardların ülkemize gerçeklerine uygun olarak hazırlanmasında zamana ihtiyac olduğunu düşünmek zorundayız. Acele ve standard yapmış olmak için yapılan standardlar uygulanamayacağsa bütün çalışmalar boş gitmiş olur. Bu hazırlık yapılırken hazır malzemeyi standard haline getirmenin gerekliliği söylenemez. Çünkü bunlara da muhtacız, ergeç bunları da standard yapmamız gerekecektir.

TSE Teknik Kuruluna getirilen altı adet rekomandasyon şunlardır:

- 1 — Süreli yayın adlarının kısaltılmasına ait milletlerarası kuralları (ISO/R - 4);
- 2 — Süreli yayınların sunulus şekli (ISO/R - 8);
- 3 — Bibliyografik tanıtma şeridi (ISO/R - 30);
- 4 — Bibliyografik tanıtım (ISO/R - 77);
- 5 — Özet (analiz) ve yazar özetti (ISO/R - 214);
- 6 — Süreli yaynlardaki makalelerin sunulusu (ISO/R - 215).

Yukarıdaki rekomandasyonlardan birincisinde, önce süreli yayının olduğu işaret edilmektedir: «*Süreli yayın, aynı adla, devamlı ve seri halinde, muntazam olan veya olmayan zaman aralığıyla, fakat yilda bir defadan fazla yayınlanan, her sayı üzerine tarih ve numara konulan*

yayınlara denir. Bu yayınlarda değişik yazarlarca yazılmış yazılar bulunur ve çoğunlukla resimlidir.»

Süreli yayının tanıtımından sonra, bu belgede, bu yayınların adlarının kısaltılmasında uygulanması gereken kurallar üzerinde durulmaktadır. Kurallar uygulanırken, «*gösterilen sınırlar içinde kalmak şartıyla alışılmış milli kullanma şekillerine göre değiştirilebilir.*»

Birinci kural, süreli yayım adlarının, yayın adının tamamı ve dili anlaşılacak şekilde kısaltılmalıdır. Sözcüklerin yeri değiştirilemez. İkinci kural, süreli yayın adındaki bütün sözcüklerin kısaltılmasıdır. Ancak harfi tarifler, bağlaçlar ve edatlarla benzerleri kısaltılamaz; fakat kaldırılabilir. Bu kural ile ilgili olarak 4 ayrıca konulmuştur. Üçüncü kural; normal kısaltmada en aşağı son iki harfin kaldırılıp yerine nokta konulmasıdır. Bir başka kural, adların kısaltılması halinde sözcüklerin büyük harfle, sıfatların küçük harfle yazılmalıdır. Altıncı kural sözcüklerin çoğul olduğunun zorunlu hallerde gösterilmesi ve bunun nasıl yapılması gerektiği ile ilgilidir. Yedinci kural, «*çeşitli dillerde aynı anlamı taşıyan akraba sözcükler, imlânın elverdiği orantıda aynı şekilde kısaltılır.*» (Academie Acad, Akademi - akad gibi). Sekizinci kural lâtin harflerine çevrilmiş süreli yayın adlarının yukarıda esaslara göre kısaltılmasıdır. Dokuzuncu kural, varlık gibi tek sözden ibaret adların harfi tarif hariç, kısaltılmalıdır. Onuncu kural, birleşik sözcüklerin kısaltılması ile ilgilidir. Onbirinci, «*süreli yayının mensebi hakkında bir şüphe mevcutsa, süreli yayının ardından sonra (kısaltılmış olsun olmasın) parantez içinde süreli yayının basıldığı şehir ve gerekiyorsa memleketin*» adının eklenmesidir. Sözeligi, Litera - Litera (İstanbul) gibi, son kural sudur: «*Süreli yayın adı bir kişi adı ile başlıyorsa, kişinin süreli yayına verilen adı ve kapakta verildiği şekilde aynen alınır, geriye kalan kısım yukarıdaki kurallara göre kısaltılır.*»

Ikincisi «*Süreli Yayınların Sunulus Şekli*» ile ilgilidir. Bu belgeye göre, «*teklif edilen kuralların amacı süreli yayınların yazı işleri müdürleri ve yayımcılara, okuyucular ve kütüphanecilere süreli yayınların kolay kullanılabilir bir şekil altında yayımlanabilme imkânını verebilmektedir.*» Ele alınan konuların başında süreli yayının adı gelmektedir. Belgede, süreli yayın adının mümkün olduğu kadar kısa ve söyle-

mesi kolay olmalıdır. Tamamlayıcı bir ad ile tamamlanabilir. Ad, işlenen konuya mümkün olduğu kadar belirtmelidir. Yayın adı her yerde aynı şekilde yazılmalıdır.

Sayı veya fasikül ile ilgili olarak su tavsiyeler yer almıştır:

— Tüm sayılarının boyutları aynı olmalıdır. Kesim ve cilt için kenarlarda yer bırakılmalıdır.

— Kapak sayfaları fasikül ile bir arada fayda numarası olmamalıdır.

— İlanlar, kapak üzerinde bulunan süreli yayının adının ve öbür bibliyografik elemanlarının açık olarak görülmesine engel olmamalıdır.

— Kapağı veya fasikül gövdesinin birinci sayfası, fasikül için geçici kapak sayfası olmalı ve üzerinde, öngörülen bilgileri taşmalıdır.

— Her sayıda abona fiyatı, fasikül fiyatı aynı yerde gösterilmelidir.

— Mümkün olursa sırtta, olmasa kapak üstüne ad, tarih, numara ve sayfa sayısı yazılmalıdır.

Cilt işine gelince; bu hususta da belgede geniş bilgi bulunmaktadır. Ayrıca, özel bazı durumlarda yapılması gereken işlemlere de belgede yer verilmiş olup, boy değişikliği, iki yayının birleşmesi, bir yayının ikiye ayrılması, ad değiştirilmesi gibi hususlar bu aradadır. Yayın ile birlikte verilen ekler hakkında neler yapılacağı da ayrıca gösterilmiştir.

Üçüncü, «*Bibliyografik Tanıtma Şeridi*» ni düzenlemektedir. «*Tanıtma şeridi, bibliyografik ilgilerin kısa bir özeti*dir. Süreli yayının dış kapağının birinci sayfasının aşağısına basılır. Süreli yayınların sınıflandırılması ve metin aktarmalarının belirlenmesini kolaylaştırır. Tanıtma şeridinin boyutları tesbit edilmiş geldir.

Tanıtma şeridinin elemanları şunlardır: Süreli yayının kısaltılmış adı, cilt numarası, fasikül numarası, fasikül sayfa numaraları, yayın yeri, yayın tarihi, yayın günü. Tanıtma şeridinin baskı düzeni (harflerin seçimi, yerleştirilmesi, vb.) serbesttir.

Bu örnek olarak verilmiş olup, tanıtma şeridinin başka bir düzen içinde verilmesi de mümkündür ve bunlar örnek olarak belgede gösterilmiştir.

Dördüncü, «*Bibliyografik Tanıtma*» olup, belgede söyle denilmektedir:

«*Bibliyografik tanıtım (referans), bir yayının veya herhangi bir kismının tanımlanabilmesi için yeter deprecede açık ve tefferruatlı bilgilerin*

bütünür.» Bu standardın amacı, her türlü bibliyografik tanıtım için temel olan elemanların neler olduğunu saptamaktır. Bibliyografik tanıtım, aşağıdaki sekillerde düzenlenir :

- 1 — Tam ya da özetli bibliyografyaların bir kısmı olarak;
- 2 — Bir özetin veya eleştirmeli bir tanıtma yazısının başlığı olarak;
- 3 — Herhangi bir metne eklenmiş not olarak (Sayfa altında ya da metnin sonunda);
- 4 — Bir kısmı metnin içine, bir kısmı da not kısmına yazılarak;
- 5 — Tamamıyla metin içine katılmış olarak..

Bunlarla ilgili aydınlatıcı bilgi ve örnekler standardda gösterilmiştir. Tanıtım su elemanları içine alacaktır : Yazarın soyadı, özadi, kitabin adı, basım sayısı, cilt numarası, yayın yeri, yayın yılı, sayfa sayısı ya da sözü edilen parçanın ilk ve son sayfaları.. Süreli yaynlarda ise süreli yayının adı, yayının yeri, yayının tarihi gösterilecektir. Süreli yaynlarda yayımlanan yazınlarda ise durum söyle : Yazarın soyadı ve özadi, yayının adı, süreli yayının adı, cilt numarası ya da yıl, fasikül numarası, sayfa ya da ilk ve son sayfa numaraları, toplu yapıtlarda, arıman kitaplarda yer alan yazılar içinde süreli yaynlardaki esaslar uygulanır. Elemanların yukarıdaki sıraya göre sıralanması gereklidir. Standardda yazar adları, yayın adları, tarih, kısaltmalar, noktalama ve baskı düzeni ile ilgili bilgiler verilmektedir; çeşitli örnekler gösterilmektedir.

Besincisi, «Özet (Analiz) ve Ya-

zar Özeti» dir. Bilindiği üzere «özet, bir yazının ya da herhangi bir belgenin içindekilerin kısaca gösterilmesidir. Yazı ya da belgeden bağımsız olarak ve bibliyografik tanıtımıla bir arada yayımlanır. Özet, yazı ya da dokümanla bir arada bulunan ve yazar tarafından hazırlanan yazar özetinden faydalananlarak da hazırlanabilen gibi, genel olarak yazardan başka bir kimse tarafından da düzenlenir.» Özetin amacı, yazı ya da kitabın esas noktalarını ortaya çıkarmak olmalıdır. Özet tarafsız, aslinin genel sekline ve dengesine uygun olmalıdır. Bazi hallerde özet seçme suretiyle de yapılabilir. Eleştirmeli bir inceleme olan ve özetin yerini tutan bir tanıtma yazısının sözkonusu olması hali dışında, özetle değer yargısında bulunmak ve eleştirmeye yapmak doğru değildir. Özet, yazıya ya da kitabı başvurmayı gerektirmeyen şekilde, yalnız başına anlasılabilir olmalıdır. Bölümlein başlıklarının basit bir listesi yerine tam cümleler kullanılmalıdır. Şekil ve diyagramlar alınabilir. Bibliyografik tanıtım, özetin metninden önce yazılmalıdır. Standard fisler üzerine yapıstırılabilmesi için özetin baskı yüzeyinin genişliği 130 mm. yi geçmemelidir.

Bunun yanında bir de yazar, özeti vardır ki, bu, yazı ya da belgenin içindekileri kısaca belirtir. Yazı ve belge ile bir arada bulunur ve metinde bulunabilecek olan özetleyici sonuçlardan ayrılabilmesi için metinle yazı başlığı arasında yer alır. Bu özeti yazar ya da yazarın izniyle başkası yapabilir, anlaşılabılır olması gereklidir. Yazı ya da belgenin dili milletlerarası belge ile birlikte tam

ya da kısa çevirisi bulunmuyorsa yazar özeti bu yayın dillerden hiç değilse birine yapılmış çevirisini vermek uygun olur.

Sonucusu, «Süreli Yaynlardaki Makalelerin Sunulus Şekli» dir. Bu nın amacı, sürekli olarak kaynak değeri taşıyan ve bilimsel, teknik ve başka konularda yayınlanan süreli yayınların yazar ve yaymcılara rehberlik etmetektir.

Bu standarda göre, bir yazının başlığı şu bilgileri taşımalıdır : Yazının adı (varsayı tamamlayıcı adı), yazarın soyadı ile özadi (varsayı kısaltılmışları), gerekiyorsa yazarın istediği konuda yetkili olduğunu göstermeye yarıyan unvanlar ve meslekî durumu.

Her yazida, başlıkla metin arasında özet ya da yazar özeti bulunmalıdır. Yaygın olmayan bir dilde yazılmış ise yaygın dilde bir özeti eklemekte fayda vardır. Mümkün olduğu kadar aza indirilen notlara sayfa altlarında yer verilmelidir. Bibliyografik tanımlar standarda uygun olarak konulabilir.

Resim ve sekiller, sözkonusu edildiği böltimlere yakın olarak konulmalıdır. Bir kısaltma ilkkez kullanılıyorsa parantez içinde kısaltılmamış adı da gösterilmelidir : TSE (Türk Standardları Enstitüsü) gibi, Devam edecek yazınlarda bu husus belirtilemelidir. Devam halinde numara verilmesi de faydalıdır.

Süreli yaynlara ilgili bu standardların konuya bir berrakkılık getireceğini sanıyoruz. Yazarların, yaymcıların bu altı standarddan gereği gibi faydalanaçıklarını ve bunların uygulanacaklarını sanıyoruz.

ISO ve IEC REKOMANDASYONLARI

İle

DİGER MEMLEKETLERİN BÜTÜN MILLİ STANDARDLARINI

Yalnız

TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ'NDEN

SAĞLAYABİLİRSİNİZ

Türk Standardları Enstitüsü

Tel : 17 91 24

Necatibey Caddesi

ANKARA

SUMMARY OF CONTENTS

THE START OF A THE NEW VOLUME

p. 1

This issue of STANDARD is the first issue of a new volume. During the last three years, the number of writers was 31 in 1962, 28 in 1963 and 30 in 1964. The number of articles which appeared in STANDARD by these writers was 69 in 1962, 84 in 1963 and 74 in 1964. In the section «Portraits in the Standardization World» portraits of 24 foreign personalities appeared in 1962. In 1963, portraits of 28 foreigners were published. Since the beginning of 1964, STANDARD has given the portraits of Turkish personalities in the field of standardization.

STANDARD gave drafts of standards as enclosures in 1963 and 1963. In 1963, STANDARD began to introduce world standardization organizations to its readers. This will continue in 1965.

A SOLUTION FOR CHECKING IMPLEMENTATION OF STANDARDS

p. 3

TSE's standard-making tempo is becoming faster. In the very near future the number of Turkish Standards will reach hundreds.

The responsibility of making standards is given to the Turkish Standards Institution by virtue of a law. Implementation of these standards is the responsibility of the producers in the agricultural and industrial fields.

The relevant public institution checks the implementation of these standards. Those violating the obligatory standards are followed, caught and fined.

To-day the Turkish Standards Institution has entered a period of efficient productivity. The Technical Council approves every month 5 or 6 standards. The number of standards accepted by TSE has already reached 185. The number of subjects under study is almost 200.

TSE's standards are voluntary in the first phase. Generally, the service standards are expected to remain as voluntary standards. They will be guiding lights for our people working in the technical field in their use of methods and measurements. As the people to benefit from service standards will be of the intellectual class, there can be no doubt that these standards will be implemented.

In the case of agricultural and industrial standards, the situation may be different. Producers in these fields may prefer not to implement standards for profit's sake. For this reason, the government makes the standards that are prepared for the interest of large groups of consumers mandatory. When a standard is obligatory, all those concerned are bound to comply with it.

The checking of compliance with standards is therefore undertaken by the government. Consequently, with each new standard a staff should be set up to carry out its supervision. A system must be worked out for the creation of necessary supervisory staffs.

It is a good thing to note that the old law concerning the control of the implementation of standards has recently been taken up to be revised to fit the new conditions.

INTERNATIONAL ELECTROTECHNICAL COMMISSION AND TURKEY

p. 4-5

The International Electrotechnical Commission (IEC) was set up in 1904 by a decision taken by the Chamber of Government Delegates at the International Electric Congress.

The first statute was prepared in 1906 during the time the International Electrotechnical Commission was being organized. It was accepted in 1908. The statute prepared in 1948 and accepted in 1949 was replaced by the present statute which was drawn up in 1963.

The main function of the Commission, known in brief as IEC in English and CEI in French, is to facilitate the coordination and unification of national standards concerning electrotechniques.

In order to achieve this goal, the Commission issues recommendations based on joint views obtained in the international field to the greatest extent possible.

These recommendations are useful in achieving conformity between national standards and international standards.

The Commission cooperates with other international organizations concerning themselves with the same subjects as those of the Commission. As a matter of fact the Commission attached itself to ISO in 1947 and became its «Electric Division».

Any country which wishes to participate in the work of the International Electrotechnical Commission has to have a National Electrotechnical Committee. In order to be accepted as a member rejection votes by the existing members should not exceed twenty percent.

Each country has only one national committee and decisions of the Commission are taken by the votes of the members present or voting by means of correspondence.

The organs of the Commission are :

- a) The Council
 - b) The Executive Committee
 - c) The Study Committees
- The administrators of the Commission are :
- a) The President
 - b) The Accountant
 - c) The Secretary General

The Council ordinarily meets once a year. Upon the request of the President or fourteen presidents of national committees, it may meet in between.

The Executive Committee studies the subjects submitted by the Council and submits the decisions taken to the Council. It meets at least once a year. It may meet more often upon the request of the President or the request of four members.

The Secretary General and other personnel compose the staff of the Central Bureau. The Secretary General is appointed by the Council. His main function is to implement the decisions taken by the Council and the Executive Committee.

The real work of the Commission is carried out by study committees. Each study committee works on a specific subject. Any national committee interested in the work of the study committee may participate in the work of that study committee. The presidents and secretaries of each study committee are appointed by the Council.

Contributions of national committees, income from sales of publications and incomes from other sources as accepted by the Council constitute the revenues of the Commission.

The official languages of the Commission are English, French and Russian.

The Commission sends to national committees

- 1) Minutes of the meetings and financial reports
- 2) Documents pertaining to the work of the study committees.

Other documents distributed by the Commission in addition to those sent only to the national committees are :

- 3) Annual Reports.
- 4) Recommendations of the Commission.

The recommendations are prepared by the authorized study committees and are submitted to national committees for a period of six months to be studied by them. In case important changes have to be made, the recommendations are submitted to the national committees for two months to be studied once again.

- 5) Reports of the Commission.

Reports prepared by study committees go through the same channels until sufficient agreement is reached internationally on the subject concerned.

After giving a short explanation of the objectives, establishment and way of working of IEC, the article continues to study our relations with the Commission.

The first attempt to join the Commission as a member came from the Electrical Faculty of the Technical University of Istanbul, and preparations were commenced to set up a national electrical committee.

At the same time, attempts were being made to set up a standards institution.

Preparations to set up an electrical committee by the University took a long time and before they were completed the Turkish Standards Institution was established by virtue of a special law.

The organization chart of the Turkish Standards Institution contained a Turkish Electrotechnical Committee of a nature that could be considered a national committee required by the Commission for acceptance as a member.

Meanwhile the University also set up an Electrotechnical Board with which TSE, as a member of IEC, cooperates very closely.

As was indicated above, the main objective of IEC is to prepare recommendations to coordinate and unify national standards to convert them into international standards. When this is the objective, the work of IEC interests not only certain organizations but every single engineer and industrialist, because standards and their implementation are of material interest to engineers and industrialists. Therefore, it is of national interest to participate in the work of IEC.

The Turkish Standards Institution has fulfilled an important job by setting up the Turkish Electrotechnical Committee and becoming a member of IEC. It has also showed its respect for specialization by leaving the work of cooperation with IEC in the technical field to the Turkish Electrotechnical Board.

It is now up to the Turkish Electrotechnical Board to participate in the work of IEC and thus assist in the creation of a sound electrotechnical industry.

By participating in the work of IEC, our electrical engineers will have to follow the latest developments as regards..

1. Terms
2. Definitions
3. Drawing symbols
4. Writing symbols

5. Quality conditions to be looked for in all kinds of electrical materials and electrotechnical equipment. They will also have the chance to protect our national interests in the electrotechnical field.

SABAHTİN TEOMAN

p. 7

Sabahattin Teoman was born in Istanbul in 1914. He graduated from the School of Political Science in 1939.

Mr. Teoman held various positions at the Ministry of Finance between 1939 and 1960. His last position in the ministry was consultant for the General Directorate for Revenues. He was then appointed to the Ministry of Customs and Monopolies as the General Director of Customs. He held this position for two years, whereafter he was appointed to the Ministry of Industry as the President of the Industry Division.

Mr. Teoman, being the chief of officer of a Ministry closely concerned with standardization, is a natural member of the General Council of the Turkish Standards Institution.

Up to 1960, he was the permanent representative of the Ministry of Finance at GATT's international meetings. He represented the Ministry of Industry at the Common Market meetings held in connection with the entry of Turkey into the Market.

His various articles, studies and talks have been printed in various publications.

MUZAFFER UYGUNER

p. 7

Muzaffer Uyguner was born in Kandıra in 1923. He graduated from the Faculty of Political Sciences in 1945. In 1955 he also received a diploma from the Law School in Ankara.

Until 1955 he worked at the Ministry of Commerce as an inspector. He then became a department chief at the General Directorate of Industry. In 1957, he joined the staff of the newly established Ministry of Industry.

He is now the Assistant to the President of the Industry Division of the Ministry of Industry. As the department concerned with standardization in the Ministry is attached to him, he is himself closely active in standardization work.

He participated in the work of the Turkish Standards Institution as a member of the Preparatory Group on Legal Matters. He also participated in the preparation of Law No. 132. He later prepared the personnel, budget and accounting regulations of TSE. He is, at this writing, the representative of the Ministry of Industry at the TSE General Council and a member of the Auditing Committee. He is also a member of the Preparatory Group on Legal Matters, chairman of the Publication Committee, Editor of STANDARD, and a member of the Technical Committee on Terminology.

In addition he is a well known literary writer. He has

published five literary and nine professional books. His articles appear in STANDARD every month. He is among those who prepared the book entitled «Standardization in Turkey and the Turkish Standards Institution».

He has represented the Ministry of Industry at various international meetings.

TECHNICAL COUNCIL MEETING

p. 8

The Technical Council of the Turkish Standards Institution held its first meeting in 1965 on 27 January. The agenda included the following items :

1. Square tiles
2. Intestines
3. Expression of strength of sound and noise
4. Classification of copper
5. Plastics, moulding materials and determining of factor of volume
6. Inspection of widening of copper and copper alloy pipes
7. Standard reference heat for industrial length measurements
8. International rules for shortening of names of periodicals
9. Method of presentation of articles in periodicals
10. Methods of presentation of periodicals
11. Bibliography
12. Bibliographic tape
13. Summary (analysis) and writer's summary

The two main features of the agenda were the number of items under discussion and the number of ISO recommendations included.

The standard for square tiles was given its final form at the Technical Council.

The draft standard for intestines was discussed and a decision left for the next meeting.

The third item in the agenda was ISO recommendation ISO/R-131, which after lengthy discussion, was accepted as a TS document.

ISO/R-197 Classification of Copper constituted the fourth item of the agenda and it was accepted as a TS document.

After discussion, the fifth item on the agenda, ISO recommendations on bibliography were discussed, and ISO recommendations 4,8,215,77,30 and 214 were accepted as standards.

BERİN BEYDAĞI BECOMES MEMBER OF BOARD OF DIRECTORS OF TSE

p. 9

Mr. Berin Beydağı, Secretary General of the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges of Turkey has replaced Turhan Iskit on TSE's Board of Directors.

STANDARD extends the Turkish Standards Institution's deepest thanks for Turhan Iskit's services and wishes success to Berin Beydağı in his functions as a member of the Board

THE FRENCH SCIENTIFIC AND TECHNICAL CONSTRUCTION CENTRE'S DIRECTOR MONSIEUR G. BLACHERE VISITS THE TURKISH STANDARDS INSTITUTION

p. 9

Construction Engineer M. G. Blachere, Director of the French Scientific and Technical Construction Centre, who came to Turkey to work at the Ministry of Reconstruction and Settlement as a counsellor, visited our Institution on January 14, 1965. He was interested in TSE as a person who has participated in many technical committees of AFNOR.

M. Blachere was received by a group of TSE officials composed of the President of the Board of Directors, the Secretary General and the Chairman of the Construction Preparatory Group, and a meeting was arranged in which the officials of the Ministry of Reconstruction and Settlement also participated. At the meeting, the organization and methods of work of TSE and AFNOR were discussed from administrative and technical aspects. After the meeting, M. Blachere stated, «As I also said at the meeting, the Turkish Standards Institution which is a young and new organization is luckier than old organizations like ours which were the leaders in a new movement. We had the bad fortune of making mistakes and had to make new decisions to remedy the mistakes made until to-day. You, on the other hand have the opportunity of benefiting from past experiences. You will have to fight only the problems that may be encountered in the future. You are in a position to make good use of past experiences. I have noted with pleasure that you have used this chance well. We at the

time standardization was developing, had set up Qualité France. To-day AFNOR's quality mark NF is in conflict with Qualité France. It is now understood that quality control should be handled by an organization of Standards. We are now trying to give this function to AFNOR. But I can see that TSE already has in its organization an organ for establishing Turkish Quality.»

As for technicians, M. Blachere said «Your technicians, like ours, do not seem to get along with each other. I have been asked to act as an arbitrator in many disputes. As I indicated then, national standards should remain at the level of national industry and national economy should always be taken into consideration.»

IN THE PREPARATORY GROUPS

p. 10

In this article, new standards under preparation and those accepted are discussed

NEW PUBLICATIONS RECEIVED BY TSE'S LIBRARY

p. 11

Shell Publications :

A collection of Shell publications which TSE had requested three months ago was brought by Shell's Istanbul Office from London and presented to TSE's Library.

The collection contains several books, brochures and studies concerning various problems of the Petrol Industry.

A Gift to the TSE Library :

Volume on Petroleum Products Testing Methods.
The Bureau de Normalisation du Pétrole in Paris just published a handbook comprising in one volume all French standards covering testing methods for petroleum products.

A copy of this valuable and comprehensive publication has been received by TSE and placed in the library where it can be consulted by those interested.

WORK PROCEEDS ON COMMON STANDARDS TO BE ESTABLISHED BETWEEN CENTO COUNTRIES

p. 11

At a meeting arranged by the Ministry of Foreign Affairs, representatives of the Ministry of Commerce, Mining Research Institute (MTA) and the Turkish Standards Institution attended.

As a continuation of work already commenced as regards establishing regional standards, standardization work on shell fruits with raw and processed hides and skins, carpets, and chromium ore were discussed and the delegates of the Turkish Standards Institution informed the meeting that the Turkish standard for raw hides was already prepared, the standard for processed hides had reached its final phases, the standard for carpets was already published and the standard for shell fruits was in the process of acceptance.

In addition to these, the standard for chromium ore to which the Iran, Pakistan and Turkish delegates attached importance, was discussed. The views of the Turkish Standards Institution on this respect were supported by the representatives of MTA and finally it was agreed that this standard should be prepared within our national possibilities.

The preparation of the standard for chromium ore will be made jointly by TSE, MTA, Etibank and the Chromium Producers Committee.

Another Meeting Held at the Ministry of Foreign Affairs

On January 6, a meeting was held at the Ministry of Foreign Affairs on the subject of technical assistance within RCD.

Representatives of Ministries, Semi-governmental institutions, and public departments attended the meeting.

It was agreed at the meeting that each establishment should prepare a note on its technical assistance possibilities separately before the end of January.

DETERMINING OF DIMENSIONS IN STANDARDIZATION

p. 13

One of the basic principles of standardization is to reduce variety to the greatest extent possible. For instance, in the case of containers for agricultural and industrial products, it should first be determined what types and sizes of containers shall be made. Then follows the determining of the materials to be used and equipment required to mass produce the containers.

In reducing variety by means of standards, three principles are applied : simplification, unification and determining of dimensions.

Above all in old industries, there is a lot of reduction to be done in variety. Simplification and unification are the

methods to be employed to achieve this. Simplification is to discard varieties not meeting requirements and leaving those that are essential. Unification is uniting varieties and reducing their number.

Simplification and unification may be difficult to apply in old industries, but in new industries, by the use of standards, such difficulties may be eliminated. In new industries it is easier to estimate and forecast the present and future requirements and establish series to meet these requirements. For instance, when a new machine is discovered, classification of types that may be required in future should be made before commencing manufacture. If such a machine can be used in several industries, parts should be replaceable and the machines should be able to take the place of the old ones. For this reason, the dimensions of the machine itself and its spare parts should be determined with care, and its power series should be determined beforehand.

Standards and power series are useful in that cost of production is reduced and the consumer finds it easy to choose the right machine that he requires. Standardization of the parts of the machine makes it easy to manufacture them.

Standardization of dimensions and series is more important in countries which are newly developing industrially.

Standardizing dimensions is as important in manufacture of containers as in the product itself. Products and their containers should be in proportion to their dimensions.

STANDARD FOR FUEL OIL TUBES USED IN HOMES AND IN INDUSTRY

p. 14-15

The Standard for Fuel Oil Tubes Used in Homes and in Industry was accepted by the Technical Council at its meeting held on 16 December 1964. This standard was published previously as TS. 55. However, after it had been used for more than a year, it became clear that some modifications had to be made. After the necessary studies had been made, the required modifications were carried out and a new standard thus came into being.

The article proceeds to give technical information on the standard.

STANDARD FOR FLAX OIL AND LINSEED OIL

p. 16-17

One of the most important oils used in industry is flax oil. Flax oil and linseed oil used in great amounts in the paint, varnish and oil-cloth, and recently in the synthetic resin industry, is one of the products produced in great quantities in our country.

Flax oil is a drying oil obtained from *linum usitatissimum L.* Linseed oil is an oil with the same principal characteristics as flax oil obtained by applying certain physical chemical treatment to flax oil.

Linseed contains 35 to 40 percent oil. To this oil is pressed out of seeds. The raw flax oil obtained in this manner has a certain odour.

Raw oil also contains colloid materials contained in the skin of the seed. As the presence of colloid materials may make varnish and paints cloudy, the oil is refined.

When flax oil and linseed oil is to be used, to facilitate oxidation and consequently shorten the period of drying, some mineral oxides are added as catalyst. Lead, manganese, zinc and cobalt oxides are used as liquid paint driers.

As a product used widely in our country the need for a standard was strongly felt and the Turkish Standards institution prepared and published the Standard for Flax Oil and Linseed Oil.

INSTITUTE OF STANDARDS AND INDUSTRIAL RESEARCH OF IRAN (SOI)

p. 19

The concept of standardization and the first movements towards this goal can be said to have begun in 1938 with the acceptance of the metric system.

The Government of Iran in 1952 established an organization to prepare standards which were badly required in the fields of agriculture and industry. The laboratory facilities of the organization were completed in 1959. However the preparation of the law and its ratification by the Iranian Parliament took time, and it was finally completed in 1960 whereafter SOI was officially established.

SOI, being a government establishment, has no members.

The revenues of SOI, supplied by the Government, is spent in the following manner :

Personnel 50% of the total revenues
General office expenditures 40% of the total revenues
Publication expenditures 10% of the total revenues

The highest organ of the organization is a secretariat. In the laboratories three agricultural and one chemical engineer and twelve technicians are employed.

SOI is an official department attached to the Ministry of Commerce. It is the only center of standardization in Iran. The Council of Representatives is responsible for the policy and administration of SOI. This Council is composed of the representatives of professional and academic institutions of Iran as well as the representatives of ministries. The Council had seven members in 1960. There is an executive committee as well as a financial committee working under the Council.

The preparation of standards is undertaken by technical committees. Drafts prepared are submitted to the Council and, after due study, the Council accepts or rejects the drafts.

The functions of SOI are :

1. To carry out studies to determine classifications and grading of agricultural and industrial products.
2. To make recommendations for the use of growers, manufacturers, exporters and importers.
3. To check compliance with standards of agricultural and industrial products, and to issue necessary documents.
4. To inspect products made of valuable metals, to affix seals and issue the necessary certificate.

Standards are prepared in accordance with democratic and voluntary methods as in all other ISO member countries. Drafts prepared by the technical committees are distributed to institutions concerned for comment and necessary corrections and modifications are made according to comments received. If the Council accepts the draft, it is then submitted to the ministry concerned. The government after studying the draft, may place it in force as an «Official Standard». In that case, the standard becomes mandatory for all public institutions. In the case of private persons and institutions, there is no such obligation, except for standards concerning health and safety.

SOI, at present, is working on various standards on units, symbols construction materials, industry, agricultural products, and testing methods, etc.

The short name of the organization is SOI. At the moment no standard mark is employed.

QUALITY CONTROL OF INDUSTRIAL PRODUCTS AND THE INTERNATIONAL CHAMBER TOF COMMERCE p. 20

The International Chamber of Commerce, the chief aim of which is to promote world trade, carried out extensive studies in fifteen countries to determine the methods of quality control of industrial products.

ICC has published a brochure containing the results obtained from these studies.

INDUSTRIAL STANDARDIZATION IN DEVELOPING COUNTRIES p. 20

A publication bearing the above title (in English) has been issued by the United Nations Department of Economic and Social Affairs, and sent to all national Standards bodies. This very interesting and comprehensive volume contains chapters on :

- Fundamentals of Standardization
- The National Standards Bodies
- International Standardization Activities
- In-Plant Standardization.

Of the 53 member bodies of ISO, details are given of 14 national institutions, of which the TSE is one.

DEATH OF DR. ARTHUR ZINZEN p. 20

Professor Dr. Ing. Arthur Zinzen, who was the Director of the German Standards Institution for many years and who retired last year, died on January 4 1965.

Dr. Zinzen represented Germany at ISO between 1954 and 1963. With his wide knowledge and experience he served the cause of standardization with success for many years.

Within ISO he was the Chairman of the Committee for

«Sales Conditions and Copyrights of ISO Recommendations» and a member of the Financial Committee and Committee on Directives and Index Cards for the Standards Committee. He also participated in many ISO Technical Committees

STANDARD extends condolences to all those who grieve Dr. Zinzen's demise.

INDONESIA IEC MEMBER

p. 20

The Turkish Standards Institution supported Indonesia's application to IEC for membership.

BURMA VOLUNTARILY LEAVES ISO

p. 20

Information has been received that the Burma Standards Institution has relinquished its membership in the International Standardization Organization.

ISO AND UNION OF INTERNATIONAL RAILWAYS (UIC)

p. 21

In this article, the common efforts of ISO and UIC in the field of standardization are outlined.

EXHIBITION OF ELECTRICAL EQUIPMENT

p. 23

The exhibition for Electric Machinery, Equipment and Materials of Turkey arranged by the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges opened on 9 January 1965.

The exhibition was the first of its kind and was officially opened by Prime Minister Ismet İnönü. Ministers, administrators of the Union, and a distinguished crowd were among the guests at the opening ceremonies.

Sixteen firms participated in the exhibition and electric machinery, electrical equipment used in homes, electronic equipment communication apparatus and materials, lamps, internal and external lighting materials, internal installation materials and insulated conductors, welding electrodes and welding machines and other types of electric devices and materials were displayed.

The exhibition closed on 19 January 1965.

EFFORTS TO COORDINATE PROMOTIONAL PUBLICATIONS

p. 23

The Ministry of Tourism arranged a meeting on the subject of coordinating publications promoting Turkey and invited the directors of the publication services of various ministries and institutions.

From the Turkish Standards Institution, the Secretary General and the officer in charge of publications attended the meeting.

All the delegates attending the meeting agreed that publications on Turkey's history, geography, folklore and other riches were important as regards the drive for promoting tourism. It was also agreed that close cooperation should be established with the Ministry of Tourism in this respect.

The delegates of the Turkish Standards Institution declared that they were in a position to help a great deal, as Turkish Standards created a great deal of interest abroad and the Institution had a lot of international relations.

It is expected that cooperation between TSE and the Ministry of Tourism will be fruitful especially at times when a great number of foreign delegates will be attending meetings to be arranged by TSE in 1965.

ISO RECOMMENDATIONS CONCERNING PERIODICALS p. 25-26

Six ISO recommendations concerning periodicals were included in the agenda of the Technical Council. It may not be considered very necessary to discuss these recommendations while many standards important for the consumer are waiting. However, the Engineering Services Preparatory Group, which is greatly concerned with the professional use of standards, considered translating these recommendations into Turkish as they would be useful for both other standardization work to be carried out and our professional life.

The article proceeds to give information on the six recommendations that were accepted as Turkish Standards by the Technical Council.

LIST OF TURKISH STANDARDS AS OF JANUARY 1965

Number of Standard	Subject	Universal Decimal classification (DC)	Date of Issue Price TL.		
TS. 1	Semi-manufactured Electrolytic Copper	669.3	August	1959	3.—
TS. 2	Hard-Drawn Solid Electrolytic Copper Wire	621.315.5	August	1959	4.—
TS. 3	Twisted Copper Conductor	621.315.5	August	1959	3.—
TS. 4	Pick Axes	622.231	September	1964	14.—
TS. 5	Steel Hammer, Mallets and Presses	621.972	August	1959	25.—
TS. 6	Valves For Small Water Distribution Systems	621.642.2	August	1959	27.—
TS. 7	Peschel Pipes and Fittings	621.315.67	August	1959	10.—
TS. 8	Bergman Pipes and Joints	621.315.67	August	1959	16.—
TS. 9	Stahlpanzer Pipes and Fittings	621.315.67	August	1959	15.—
TS. 10	C.I. Plumbing Pipes and Fittings	621.643.2	August	1959	11.—
TS. 11	Tempered C.I. Pipe Fittings	621.643.4	August	1959	26.—
TS. 12	Lead Batteries	621.355.2	August	1959	21.—
TS. 13	Dry Cells and Batteries	621.352	August	1959	10.—
TS. 14	Cast Iron Pipes Special Casting and Cast Iron Parts For Pressure Main Lines	621.643.2	December	1962	67.—
TS. 17	Medium Hard-Drawn Solid Electrolytic Copper Wire	621.315.	July	1960	4.—
TS. 18	Soft Drawn or Annealed Solid Electrolytic Copper Wire	621.315.5	July	1960	5.—
TS. 19	Portland Cement	669.94/0.1			
20	Blast Furnace Slag Cements	/0.2			
21	White Portland Cement	/0.3	August	1959	6.—
22	Masonry Cement	/0.4			
23	Sampling Methods of Cement	/0.5			
TS. 24	Methods of Testing Cement	666.94.06	August	1959	11.—
TS. 25	Trass	666.95.01			
26	Trass Cement	/02			
27	Standard of Trass-Lime Powder	/03	August	1959	6.—
28	Sampling Methods of Trass	/04			
29	Methods of Testing Trass	/05			
TS. 30	Types of Lime Used in Construction	666.92/1			
31	Sampling Methods of Lime Used in Construction	/02	August	1959	7.—
32	Testing Methods of Lime Used in Construction	/03			
33	Sand	691.22			
TS. 34	Citrus Fruits	634.31-634.33 634.323	September	1963	12.—
TS. 35	Insulating Sheaths and Filling Materials For Insulated Conductors and Cables	621.315.61	October	1961	2.—
TS. 36	Paper for Insulated Conductors and Cables	621.315.61	October	1961	3.—
TS. 37	Testing Method For Insulated Conductors	621.317.2	October	1961	6.—
TS. 38	Insulated Conductors	621.315.3	October	1961	8.—
TS. 39	Ready-Mixed Oil Paints	667.633.24	April	1962	5.—
TS. 40	Double Pole Plugs and Sockets For Internal Electrical Installations	621.316.541	April	1962	7.—
TS. 41	250 V. up to 10 A. Switches For Internal Electrical Installation	621.316.54	April	1962	8.—
TS. 42	Peaches	634.25	September	1963	6.—
TS. 43	Hand Woven Turkish Carpets	645.12	April	1962	14.—
TS. 44	Electric Hand Lamps	621.316.58	April	1962	5.—
TS. 45	Ceiling Roses	621.315.673	April	1962	4.—
TS. 46	Ply-Wood	674.243	April	1962	4.—
TS. 47	Sampling and Testing Method of Ply-Wood	620.17	April	1962	4.—
TS. 48	Filberts	634.54	May	1962	13.—
TS. 49	Insulating Tape	621.315.61-418	May	1962	3.—
TS. 50	Fuse Plugs For Domestic Use	621.316.923	May	1962	10.—
TS. 51	Timber For Building Construction (Coniferae)	674.4			
		691.11	May	1962	8.—
TS. 52	Found Woods For Building Construction (Coniferae)	691.11	May	1962	4.—
TS. 53	Sampling and Testing Methods of Wood Sap	674.620.1	May	1962	16.—
TS. 54	Soap	668.1	July	1962	13.—
TS. 55	Liquified Petroleum Gas Containers for Domestic and Industrial Use	621.642	July	1962	4.—
TS. 56	Wooden Poles For Electrical and Telecommunication Lines	621.315.66	December	1962	6.—
TS. 57	Porcelain Insulators for Telegraph and Telephone Lines	621.394.73	December	1962	6.—
TS. 58	Ballasts for Fluorescent Lamps	621.3.032	December	1962	13.—
TS. 59	Screwdrivers	621.883	December	1962	22.—
TS. 60	Pliers and Pincers	621.881	December	1962	23.—
TS. 61	Screw Threads	621.882.082	January	1963	23.—
TS. 62	Twist Drills	621.951	March	1963	56.—
TS. 63	Carpenter's Drill Bits and Augers	621.951	March	1963	20.—
TS. 64	Fibreboard	691.14	March	1963	3.—
TS. 65	Sampling and Testing Methods of Fibreboard	621.1-691.14	March	1963	5.—
TS. 66	Oil Stoves	683.944	March	1963	39.—

Number of Standard	Subject	Universal Decimal classification (DC)	Date of Issue	Price TL.
TS. 67	Blow Lamps	621.791.3	March	1963 27.—
TS. 68	Hand Planes	621.911	April	1963 30.—
TS. 69	Pins and Collet Chucks	621.886		
TS. 70	Portable Reflector-type Electric Stoves	621.828	April	1963 43.—
TS. 71	Electric Irons (Household type)	621.356.1	April	1963 5.—
TS. 72	Edible Olive Oil	648.421	April	1963 8.—
TS. 73	Parquet Flooring	665.327.1	May	1963 9.—
TS. 74	Electric Cleaners	674.4-69.025 351	May	1963 5.—
TS. 75	Electric Heaters (Household type)	648.527	May	1963 6.—
TS. 76	Porcelain Insulators for Transmission Lines of up to 1000 Volts Rated Voltage	621.369.1	July	1963 8.—
TS. 77	Electric Storage Type Water Heaters	621.315.621	July	1963 9.—
TS. 78	Reamers	683.97	July	1963 10.—
TS. 79	Washers and Lock Washers	621.951.7	September	1963 50.—
TS. 80	Screws, Set Screws, Spikes and Nuts	621.882	September	1963 36.—
TS. 81	Spanners, Wrenches	621.883.1/3	July	1964 89.—
TS. 82	Stock and taps	621.992.3	July	1963 58.—
		621.993	October	1963 76.—
TS. 83	Standard Voltages for electrical Systems	622.3.015	November	1963 2.—
TS. 84	Toasters	621.369.2	November	1963 5.—
TS. 85	Crude Levant Storax	668.442	November	1963 3.—
TS. 86	Fuses For Industrial Use	621.316.923.1	October	1963 10.—
TS. 87	Electrical Refrigerators and Food Freezers (For Household Use)	621.565	March	1964 12.—
TS. 88	Engineering Drawing	744	March	1964 22.—
TS. 89	Edible Land Snails	639.45	March	1964 3.—
TS. 90	Cans for fish products	621.798.148		
TS. 91	Animal Glue Used in Wood Industry	664.95:672.46	March	1964 36.—
TS. 92	Casein Glue Used in Wood Industry	668.34	March	1964 6.—
TS. 93	Synthetic Resin Glue Used in Wood Industry	668.392	March	1964 5.—
TS. 94	Turning Tools	668.395	March	1964 7.—
TS. 95	Balata Belts	621.9.025	September	1964 49.—
TS. 96	Rubber Belts	621.852	March	1964 5.—
TS. 97	Cotton Belts	621.852	March	1964 4.—
TS. 100	Apples	621.852	March	1964 3.—
TS. 101	Table Grapes	634.11	April	1964 5.—
TS. 102	Asbestos Cement Pressure Pipes And Special Castings	634.8	April	1964 4.—
		691.328	April	1964 13.—
		621.643		
TS. 141	Dried Beans	635.65.1	May	1964 5.—
TS. 142	Chick Peas	635.65.2	May	1964 6.—
TS. 143	Lentils	635.65.3	May	1964 4.—
TS. 144	Liquid Paint Driers	667.629.3	May	1964 4.—
TS. 145	Red Lead	661.851.3	May	1964 3.—
TS. 149	Protective Coatings Used On Iron And Steel Parts	669.587	October	1964 7.—
TS. 150	Linseed-Oil	665.345.4	October	1964 5.—

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA SAHİBİ VE BAŞYAZARI	: Faruk A. SÜNTER	İ L Ä N T A R İ F E S İ					
MÜESSESE MÜDÜRÜ	: Veliid İSFENDİYAR						
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ	: M. UYGUNER						
BU SAYININ SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	: İ. Taner BERKÜN						
BASILDIĞI YER	: Türkiye Ticaret Odaları ri, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Bir- liği Matbaası - Ankara	Tam sahife 800 TL. 1/2 sahife 450 TL. 1/4 sahife 250 TL.					
TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA TELEFON : 17 91 24 POSTA KUTUSU : 73 Bakanlıklar — ANKARA	Arka kapak içi 1000 lira, ilâve renk başına 250 lira fark alınır.						
A B O N E S A R T L A R I							
ADİ POSTA		UÇAK POSTASI					
Yıllık 6 aylık Sayısı	12 Lira 6 Lira 1 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.					

Yazilar, Derginin ve yazarin adi amilarak iktibas olunabilir.